

nr•4
2012

IUSBÄRAREN

UTGIVEN AV JURIDISKA FÖRENINGEN VID STOCKHOLMS UNIVERSITET

”Jag tycker att kritiken mot de examensarbeten som har granskats verkar befogad. Det krävs förbättringar...”

DEKAN JONAS EBBESSON APROPÅ HÖGSKOLEVERKETS KRITIK

Room for individuality, space for success

The business law market is dynamic and ever-changing, which calls for flexibility and diversity. That is why we are looking for individuals with different backgrounds and personalities to be part of our team. If you possess flexibility, imagination and ambition, we can offer you opportunities within Swedish and international business law. Our unique cross-border approach has taken us out into the world, with offices in more than 40 countries, and it could also be your path to an exciting and successful career in international business law.

Take your first step by visiting us at:

www.dlanordic.se

INNEHÅLL

	sida
Chefredaktörens ord	4
Ordförandens ord	6
Skval & Legal	8
Refererat & Noterat	9
På campus	10
Studentprofilen	11
Hovrättens dom uttryck för onyanserad syn på sexualitet	14
I samtal med: Jonas Ebbesson	16
Arbetsituationen i domstol för jurister med utländsk bakgrund	21
Skärpning Juridicum!	24
Mentorskapsorganisationer ifrågasätter mångfalden i branschens toppskikt	26
Dags att omvärdera kriminaliseringen av missbruk	29
Jurister och doldisskapet	30
"Vi har det fantastiskt!" - Lisa och Ellen på utbyte i London	32
Din väg till utbyteterminen	33
Juridiska Linjerådet uppmanar: våga påverka!	35
Juristdagarna 2012	36
Hänt på huset	37
Nyutexaminerade	38

PÅ OMSLAGET:

Jonas Ebbesson, professor i miljö rätt och dekan för Juridiska fakulteten, Stockholms universitet, s. 16.

TACK TILL:

Anne Persson
Lea Rovinski
Taisia Korenivski
Tove Freij

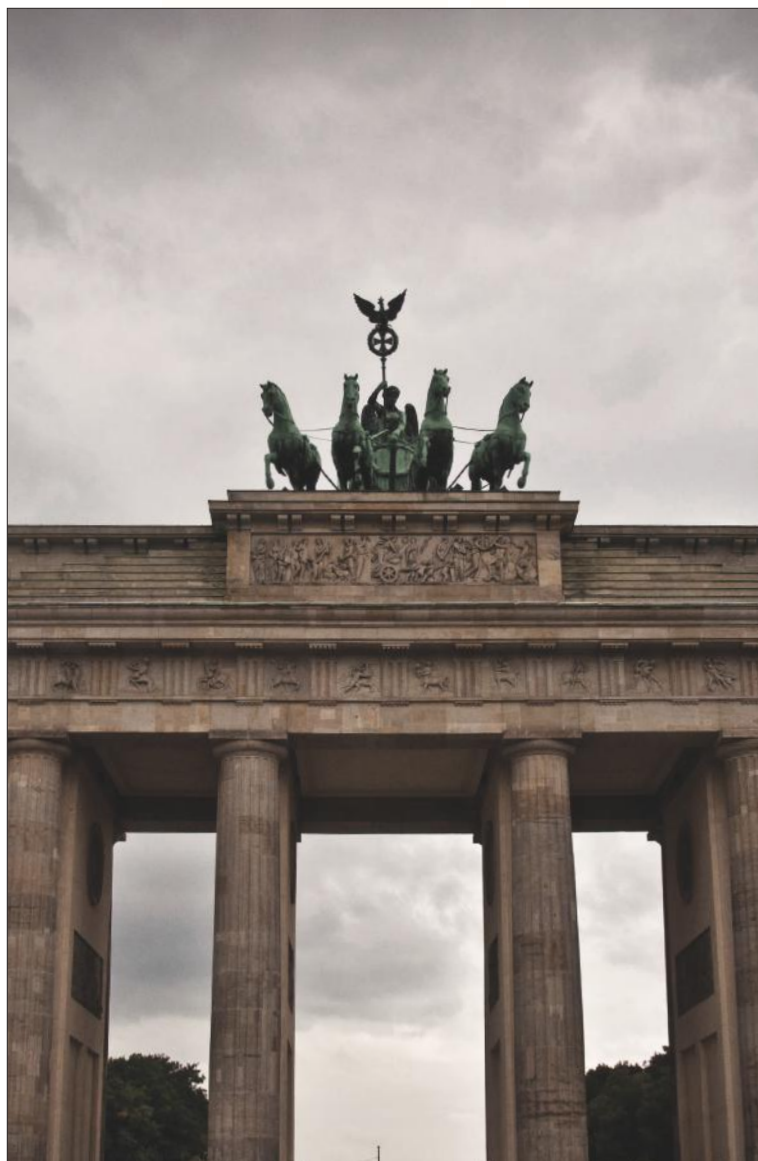

Foto: Magnus Olsson

Konsten att studera utomlands, s. 32.

Iusbäraren ges ut av Juridiska föreningen vid Stockholms universitet.

Utgivning sker fyra gånger per år och tidningen skickas kostnadsfritt till alla studenter vid Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet samt till alla anställda på Juridicum vid Stockholms universitet. Även utvalda advokatbyråer, myndigheter och bibliotek erhåller tidningen kostnadsfritt.

Bidrag

Redaktionen förbehåller sig rätten att skära i eller refusera insänt material. För icke beställt material ansvaras ej. I tidningen gjorda uttalanden är endast om så anges att betrakta som JF:s eller Iusbärarens ståndpunkt.

Ansvarig utgivare

Fredrik Hansson
Kontakt: viceordforande@jurstud.com

Chefredaktör

Jeppa Elvira Christell Persson
Kontakt: chefred@jurstud.com

Informationssekreterare JF

Gustav Mellin
Kontakt: infosek@jurstud.com

Grafisk form och layout

Taisia Korenivski
Kontakt: taisia.korenivski@jurstud.com

Tryck

Dixa AB, www.dixa.se

Annonsebokning

Jonatan Käll
Kontakt: jonatan.kall@jurstud.com

Skribenter i detta nummer

Anna Bergmark
Elin Liljenblad

Ellen Agrenius
Fredrik Norberg
Ivar Lavett
Jeppa Elvira Christell Persson
Jonathan Zamani
Josefin Rundström
Lisa Boman
Lisa Lönnqvist
Magnus Olsson
Ragnar Fahlin Strömberg
Simon Pittuco

Omslagsfoto

Tove Freij

Adress

Frescativägen 16
114 18 Stockholm

Får du inte tidningen?

Ring 08 - 15 69 71 eller
maila infosek@jurstud.com

Jeppa Elvira Christell Persson

Chefredaktör 2012

Kornelia Edvardsson

Vice chefredaktör 2012

chefred@jurstud.com

All I could do was to offer you an opinion upon one minor point – a woman must have money and a room of her own if she is to write fiction; and that, as you will see, leaves the great problem of the true nature of woman and nature of fiction unsolved.

– Virginia Woolf, *A Room of One's Own*

Juristutbildningen vid Stockholms universitet var den här terminen återigen den mest sökta utbildningen i Sverige. Vi studenter vill tydligen ha Juridicum, men vill Juridicum ha oss?

Efter varje avslutad kurs ombeds vi att fylla i kursutvärderingar. Vad som framkommer genom dessa ska sedan enligt Juridiska institutionens handlingsplan återkopplas till studenterna, exempelvis via kurshemsidan. Ett eventuellt missnöje kommer enligt den här ordningen att bli synligt för såväl lärare och beslutsfattare som för övriga studenter. I Anna Bergmarks artikel *Skärpning Juridicum! Eller vad som egentligen händer med våra kursutvärderingar*, kan vi dock läsa att så inte alltid är fallet. Anna berättar om en lärare som i kursutvärderingar, termin efter termin, har beskrivits som sexistisk, elak och respektlös – omdömen som det tog fakulteten flera år att återkoppla till, helt i strid med handlingsplanen.

Studenterna borde vara Juridicums allra största tillgång. Vi är en inflytelserik grupp individer som hörs, syns och påverkar – inte minst på Frescati, utan även i media, i arbetslivet, i Sverige och i övriga världen. Det är nödvändigt att kritik öppet kommuniceras ut till berörda parter och att studenters åsikter tas på allvar. Men varför har vi inte nått fram via kursutvärderingarna som på ett universitet är den mest direkta länken mellan student och fakultet? Någonting har varit väldigt fel.

Gångse uppfattning tycks ofta vara att man som jurist inte ska ägna sig åt subjektivt tyckande, utan istället hänvisa till rättskällor. Självklart ska vi kunna luta oss mot rådande lagar och regler, men det är viktigt att säga ifrån när någonting är och känns fel – gällande rätt är inte alltid *det rätta* och framförallt är den inte ristad i sten.

I vårt sista nummer av Iusbäraren tycker vi.

Jeppa Elvira Christell Persson

Kornelia Edvardsson

TROINTEE

We believe in delivering, ROI, return on investment. To our clients that means receiving the best possible service. To our people, it means the best platform to learn and develop.

Roschier offers many opportunities to grow, with the support of a personal career plan. We'll involve you in challenging cases, and you'll get to work with the best in the business.

Hard work, yes. Also hugely rewarding and a lot of fun.

ROSCHIER

www.roschier.com

Hrafn Steiner
Ordförande 2012

Fredrik Hansson
Vice ordförande 2012

Året börjar lida mot sitt slut och detta är vårt sista inlägg i Iusbäraren i rollen som ordförandepar.

När vi kandiderade i november till ordförande respektive vice ordförande gjorde vi det under premissen att föreningen står inför ett vägval. Under de senaste åren har föreningens verksamhet vuxit och vi har klätt oss i en seriösare roll. Detta har medfört flera utmaningar för föreningen men även flera möjligheter. Vår målsättning har varit att höja ribban och målsättningen för föreningen.

Idag är vi en av få ämnes- eller fakultetföreningar som erbjuder sina medlemmar utbud under de tre pelare som har kommit att förknippas med studentföreningarnas ansvarsområde: Studiesocial-, arbetsmarknadsfrämjande- och studiefrämjande verksamhet.

Vi kan konstatera att vi har lyckats fortsätta bygga den organisation som krävs för att kunna garantera våra medlemmar en förutsägbart och kontinuerlig verksamhet inom dessa tre fält.

Det är kul att se att fakulteten vänder sig till oss på JF när de vill ha studenternas åsikter i frågor som rör utbildningen. Det är kul att se att vi i år igen har haft den största arbetsmarknadsdagen för juriststudenter i Sverige. Det är kul att se att vi fortfarande kan erbjuda festligheter och välbesökta studentpubar över tiden.

Därför är det också oerhört viktigt att vi gemensamt arbetar för att föreningen ska kunna garantera denna verksamhet till sina medlemmar.

Idag står föreningen i en unik position på Frescati där vi har goda relationer med Fakulteten, arbetsmarknaden och med de andra organisationer som verkar på Campus.

Kraven på att föreningen betar sig på ett förutsägbart sätt ökar i takt med att vi får inflytande i beslutande organ i Fakulteten och faktiskt har något att säga till om vår utbildning. Kraven på att föreningen betar sig förutsägbart kommer även öka bland den snabbt stigande skara aktiva och engagerade medlemmar.

Vi står inför en oerhört spännande tid då vi har alla möjligheter att kunna sätta höga mål på hur föreningen ska verka och hur mycket vi vill påverka juristernas tillvaro under den tid vi spenderar på campus.

Vi vill tacka Styrelsen, alla ämbetsmän och alla andra aktiva och engagerade medlemmar. Utan er hade vi inte kunnat stå där vi står i år och vi önskar alla som kommer jobba med JF under 2013 lycka till!

Hrafn Steiner
Fredrik Hansson

Vill du bli en del av vårt globala team?

whitecase.com

Det är skillnad mellan en lokal och en global byrå

White & Case är en av världens största affärsjuridiska advokatbyråer, med kontor över hela världen. Idag arbetar ca 50 jurister på Stockholmskontoret och vi söker kontinuerligt nya jurister.

Vi värdesätter noggranna lagspelare med eget driv som besitter goda juridiska kunskaper, har intresse för företagande och affärer samt sinne för service. På White & Case har du goda förutsättningar att växa i en global miljö.

Worldwide. For Our Clients.

38 offices in 26 countries

Capitols kan bli hur stora som helst.

IUSBÄRAREN TRÄFFAR: STOCKHOLM UNIVERSITY CAPITOLS

Hej Capitols!

Vilken slags organisation är ni?

Stockholm University Capitols är en relativt nystartad kårförening som bygger helt på ideellt engagemang. Vi startade som förening förra året så vi har bara funnits i två år.

Vad är tanken bakom Stockholm University Capitols?

Föreningen skapades för att det fanns ett engagemang för Amerikansk fotboll på Stockholms universitet. Vi som är engagerade ville utveckla det och nu

spelar vi i inomhusligan för amerikansk fotboll. Det innebär att vi är med och kämpar för att vinna SM-guld. I dagsläget är vi runt 30 personer på träningarna varav ungefär hälften studerar juridik. Vi känner att det finns ett stort intresse på universitet och för varje vecka är det alltid ett par nya som kommer och är intresserade av att börja spela.

Hur ser er verksamhet ut?

Mycket av den verksamhet som inte är träningar handlar om att få allt runtomkring laget att fungera. Det kan vara allt från att anordna biljettförsäljning

och olika event. Det som just nu är på tapeten är att vi håller på att beställa matchuniformer och i samband med det så letar vi efter sponsorer. Det kan ibland vara svårt att sälja in laget till presumtiva sponsorer när det saknas en längre historia. Det är då det gäller för oss att visa att det är dags att hoppa på tåget. Capitols kan bli hur stora som helst.

Vad gör ni på era träffar?

Egentligen har vi inga regelrätta träffar som andra föreningar. Vi är ett lag så vi träffas på våra träningar. Träningarna kan se väldigt olika ut, ibland så kan det vara väldigt fysiskt, t.ex. att vi tacklas hårt som om det vore match, men träningen kan även vara att vi går igenom spelupplägg och taktik. Vår coach kommer från USA så han talar bara amerikanska på träningarna. Detta förstärker verkligen känslan av att vara ett collegelag. Mycket av träningarna handlar om att få rätt

inställning och att bli sammansvetsade som lag.

Vilka får vara med och hur gör jag för att delta?

Alla som pluggar på Stockholms universitet får vara med och träna. Det är låga trösklar och man behöver inga förkunskaper för att vara med. Man får vara beredd på att det kan vara ganska tufft och fysiskt men det är riktigt kull! Viktigast är att man har viljan. Även om man inte är jättesugen på att spela så finns det mycket att hjälpa till med runtomkring föreningen. Den som är intresserad kan kontakta Axel Conradi på telefonnummer 073-614 73 64.

Vad utmärker er från andra idrottsföreningar på Frescati?

Det som gör oss väldigt speciella är att man får möjligheten att vara med i ett lag som tillsammans kämpar mot ett utsatt mål. I laget drillas man till att samarbeta under pressade situationer. Vi har även många tävlingsinriktade personer vilket innebär att vi peppar och hjälper varandra. Förra året tog vi SM-brons, i år är siktet inställt på guldet.

Slutligen - varför Stockholm University Capitals?

I laget är det många som utövat andra sporter, men alla säger att den lagandan och lagkänslan som vi har på våra träningar är något de aldrig upplevt förut. Det är ett riktigt kul gäng och har man funderat på att börja lira så tycker jag definitivt att man ska ta chansen.

Stopp för avverkning i Ojnarekogen

HD-beslut: Högsta domstolen stoppar avverkningen i Ojnarekogen tills vidare. Nordkalks intresse av omedelbar verkställighet väger inte med tillräcklig marginal tyngre än de intressen som talar för att verkställigheten bör vänta tills det finns ett lagkraftvunnet beslut.

Körde son till sjukhus - döms för olovlig körning

Hovrättsdom: En kvinna friades av tingsrätten från grov olovlig körning eftersom hon körde sin astmasjuka son till sjukhus. Men hovrätten bedömer att det inte rörde sig om något allvarligare sjukdomstillstånd och fäller kvinnan.

Myndigheterna får själva lösa tvisten

JK-beslut: När en statlig myndighet kräver en annan sådan myndighet på skadestånd gäller inte de sedvanliga formerna för tvistlösning. Justitiekanslern lägger sig inte i tvisten mellan Fortifikationsverket och Länsstyrelsen Norrbotten. Istället får de tipset om möjligheten att reglera saken sig emellan inom ramarna för respektive myndighets ansvar och behörighet.

Slovakien hade rätt neka Ungerns president inresa

EU-domstolen: I en ovanlig tvist mellan Slovakien och Ungern har EU-domstolen slagit fast att Slovakien hade rätt att hindra Ungerns president från att resa in i landet.

Behöver inte betala sex miljoner till Trygg-Hansa

Hovrättsdom: Det är utan tvivel världslost att lägga en tändraket i en brevlåda fastsatt på en trävägg. Men de två pojkarna anses dock inte ha orsakat branden i radhuslängan genom grov värdsloshet och slipper därmed betala sex miljoner kronor till Trygg-Hansa.

Prövningstillstånd för umgängesstöd utan tidsbegränsning

HD-beslut: Tingsrätten beslutade om umgänge med umgängesstöd utan begränsning i tid för två pappor som har barn med samma kvinna. Högsta domstolen skriver att umgängesstöd ska gälla för viss tid och meddelar prövningstillstånd för målen i hovrätten.

Österrike diskriminerade studenter

EU-domstolen: Österrike får inte villkora en studeranderabatt på kollektivtrafiken av att studenten är medborgare i landet. Även studenter från andra EU-länder måste ha samma rätt till nedsatt pris.

Överförmyndarens samtycke krävdes för skolfoton

Hovrättsdom: Det har krävts samtycke från överförmyndaren för att ingå avtal om köp av de aktuella skolfotona. Eftersom det inte funnits sådant samtycke är avtalen ogiltiga mot den nu myndiga flickan.

HD prövar ärende om avvisat genkärsmål

HD-beslut: Avtalen som låg till grund för genkärsmålet innehöll skilje- och prorogationsklausuler. Genkärsmålet avvisades därför på grund av rättegångshinder. Nu ska Högsta domstolen pröva ärendet.

IUSbäraren i samarbete med

InfoTorg®

A Bisnode Company

HÖRT PÅ FRESCATI

Den 4 september i år gav Högskoleverket ut en kursutvärdering för Sveriges juristutbildningar. Tyvärr fick Stockholms universitets juristprogram det samlade omdömet bristande kvalitet. Detta betyder att Högskoleverket anser att juristprogrammet i Stockholm inte uppfyller kraven för högre utbildning. Senast den

4 september 2013 måste Stockholms universitet inge en redogörelse för vilka åtgärder som genomförts för att åtgärda de påpekade bristerna. I förlängningen riskerar universitet även att mista tillståndet att utfärda juristexamen. Så hur har studenterna uppfattat den svidande kritiken? Vi har kollat på campus.

1. Varför sökte du juristprogrammet vid Stockholms universitet?
2. Hur reagerade du när du fick höra talas om Högskoleverkets rapport?
3. Vilket betyg ger du vår juristutbildning?
4. Vad är bäst och sämst med utbildningen?
5. Vilket juristprogram är bäst i Sverige?

Marcus Nyberg termin 4

1. Sökte faktiskt Uppsala först men valde Stockholm. Jag vill jobba i Stockholm när jag väl är klar och för att vara ärlig hade jag nog festat för mycket i både Uppsala och Lund.
2. Blev såklart lite ställd men sprang på JF's ordförande samma dag och fick från honom höra att rapporten inte var särskilt omfattande och att de endast hade kontrollerat 24 arbeten från två år tillbaka. Jag fick även höra att Stockholms universitet redan åtgärdat problemet så jag såg väl det hela mer som något slags utspel.
3. Jag har inget att jämföra med men utifrån helt egna reflektioner skulle jag ge ett starkt BA.
4. Nära kontakt med de större byråerna samt att det känns som att många av lärarna är duktiga på det de gör. Sämst tycker jag nog är studiemiljön.
5. Stockholms så klart.

Gustaf Holmström termin 5

1. Bra universitet, men mest av praktiska skäl.
2. Jag vet inte riktigt. Jag har hört att SU redan mött en del av kritiken men jag tycker det är bra att det kommer upp till ytan.
3. Vill inte ge AB för då blir dem bara malliga. De får väl BA som jag brukar få. Jag skulle gärna se mer praktiska inslag i utbildningen.
4. Mycket egen tid att disponera, vilket är både för- och nackdel.
5. Jag tror Uppsala, Stockholm och Lund har likvärdiga utbildningar.

Jenny Grass termin 4

1. Jag är ganska familjeorienterad och min familj finns i Stockholm.
2. Tja, jag blev ju inte superglad precis. Blev mest irriterad och undrade hur de hade gjort undersökningen. Man kan ju visa det mesta med rätt frågor och parametrar osv.
3. Det blir nog ett AB, jag har ju inget direkt att jämföra med men jag tycker att det finns många engagerade lärare, speciellt de som är yrkesverkssamma jurister.
4. Juristutbildningen är en bra utbildning och man kommer kunna hjälpa folk. Däremot blir man hela tiden uppmanad att köpa nya upplagor av böcker med ändringarna som är ofattbart små.
5. Stockholm, Lund och Uppsala är nog likvärdiga.

Adam Sandström termin 1

1. Jag har fått för mig att ämnet är intressant. Klart det är mycket jobb men det är det värt. Jag tänkte först välja Uppsala men de har högre intagningspoäng. Sedan berodde det även lite på min flickvän.
2. Min första reaktion var att det inte är så bra. Sedan tänkte jag att utbildningen har reformerats och kanske standarden har höjts av utbildningen. Sedan tror jag att bedömningen inte är helt rättvis.
3. BA, jag tycker det är hög standard på utbildningen.
4. För att lärarna är tillgängliga, vilket är positivt men starten av utbildningen är lite väl tung.
5. Fel att inte säga Stockholm. Jag har hört att Uppsala är bättre men vi är nog topp tre i vart fall.

Hur ser Juridiska fakulteten på Högskoleverkets kritik? Läs intervjun med Jonas Ebbesson på s. 16.

FREDRIK NORBERG

”Att veta sina rättigheter är verktyget man behöver för att kunna bekämpa orättvisor, så valet att studera juridik var ganska självklart.”

Studentprofilen Lawen Redar

STUDENTPROFILER

Genom sitt politiska engagemang i Socialdemokraterna och sitt arbete för barns och ungas rättigheter visar 23-åriga Lawen Redar hur juridikstudier är en utmärkt grund att stå på för personer som vill påverka.

Varför valde du juristprogrammet vid Stockholms universitet?

Jag är uppväxt i ett hem där politik, samhälle och juridik är ämnesområdena vid middagsbordet. Mina föräldrar är kurder och kom till Sverige som politiska flyktingar vilket självfallet har satt sin prägel på mig. Att veta sina rättigheter är verktyget man behöver för att kunna bekämpa orättvisor, så valet att studera juridik var ganska självklart.

Du har alltid arbetat och engagerat dig på olika sätt vid sidan av universitetsstudierna – hur kommer det sig?

Till att börja med måste vi hålla isär frågan om att arbeta vid sidan om studierna, som är inkomstrelaterat, och att ha ett samhällsengagemang, som för min del grundar sig i att jag vill påverka

den politiska utvecklingen i samhället. Så varför jag har jobbat vid sidan av studierna är för att ha råd, studiebidraget räcker ju bara till kurslitteraturen. Att däremot engagera sig på olika sätt tycker jag borde vara ett naturligt inslag för en juriststudent. Vi har ju möjlighet att förändra livet för flertalet människor med de sakkunskaperna vi besitter.

För tillfället har du tagit uppehåll från studierna. Hur kommer det sig?

Jag tror jag behövde komma på vad jag ville med studierna samtidigt som jag fick ett erbjudande att arbeta för Stockholms Stadsmission med barn och ungdomsfrågor i Tensta.

Det var ett erbjudande jag inte kunde tacka nej till så efter termin fyra beslutade jag mig för att ta ett uppehåll. Idag är jag oerhört tacksam för det beslutet, det har påverkat min syn på samhället och förändrat mitt liv.

Vad gör du istället för att plugga?

Idag arbetar jag som projektledare på Rädda Barnens förortssatsning där jag har hand om olika verksamheter, bland annat framgångsrika föreläsningsscaféer Harakat i Husby och Rinkeby som har gästats av Hans Rosling, Mattias Gardell, Simon Bank Erik Niva, Masoud Kamali och Gudrun Schyman m fl. och Tjejforum

Namn: Lawen Redar

Ålder: 23 år

Familj: Mamma, pappa och lillasyster

Fritidsintressen: Studera och diskutera samhällsutveckling och politik, läsa och resa

Favoritkurs hittills: Statsrätt och processrätt

som är en separatistisk verksamhet för tjejer från 13-17 år på Rinkeby och Husby Ungdomsgård. Därutöver driver jag intern och extern opinion för barns bästa i socioekonomiskt drabbade bostadsområden och lobbar för barns rätt till inflytande i politiken.

Du är politiskt aktiv i Socialdemokraterna. Berätta!

Det var på flygplanet hem från Damaskus år 2002 jag insåg att jag måste ägna mig åt politik. På den tiden fanns det inte direktflyg till södra Kurdistan, Saddam Hussein satt fortfarande vid makten och för att besöka våra släktingar fick vi åka genom Turkiet eller Syrien för att passera gränsen. Alla som har befunnit sig i dessa gränsområden kan intyga befolkningens utsatthet, men för mig som 13-åring gestaltades för första gången sambandet mellan förtryck på grund av etnicitet och anledningen till varför jag växer upp i

Sverige. Så jag gick med i SSU och på den vägen är det. Idag är jag ledamot i SSU Stockholms distriktsstyrelse och ersättare i Socialdemokratiska arbetarpartiets styrelse i Stockholm.

Vilka är dina hjärtefrågor inom politiken?
Barn- och ungdomsfrågor, internationell politik och antirasism.

Hur tycker du att ditt politiska engagemang påverkar din syn på juridiken, och vice versa?

Jag ska erkänna att jag har svårt att studera juridik och lagstiftning utan att tänka på dess politiska kontext. Juridiken är ett resultat av politiska beslut och tanken bakom en lagstiftning visar ju på en politisk riktning. När lagstiftningen inte överensstämmer med mina åsikter vet jag att det finns förslag att lägga och motioner att skriva. Men med juridiken har jag fått en djupare förståelse för samhället i sin helhet och de konsekvenser förvaltandet av politiska beslut kan innebära. Jag hade till exempel aldrig förstått mig på sambandet mellan EU och centraliseringen av demokratin om det inte vore för juridiken.

Juristprogrammet får ofta kritik för att vara homogent vad gäller studenternas ekonomiska och sociala bakgrund.

Är kritiken befogad?

I allra högsta grad. Forskning visar på att betygen är mycket starkt kopplade till klassbakgrund och kulturellt kapital samt att grundskolan blir allt mindre likvärdig. Vilka ens föräldrar är har blivit avgörande för skolresultaten. Det är en förjävlig utveckling och resultatet av det kan man tydligt se på de högt rankade utbildningarna där andel elever med ickeakademiker till föräldrar är få, som på juristprogrammet. Det är en trend som hållit i sig sedan 1990-talet och allra mest tappar de som redan har en taskig grundförutsättning. Jag som arbetar i socioekonomiskt drabbade områden tycker mig uppleva att det blir allt vanligare med grundskolor där inte ens hälften av eleverna går ut med behörighet till vidare studier. Det är en skol- och utbildningspolitik som gynnar vissa grupper i samhället men som också leder till att lärosätena blir homogena.

Vill du också engagera dig? Eller kanske delta i en av Harakats aktiviteter? Gå in och läs mer på:

www.raddabarnen.se
www.harakat.se

För att råda bot på det behövs åtgärder redan på grundskolenivå. Men för universitetens del så tror jag att man behöver planerade och systematiska åtgärder för att rekrytera studenter från underrepresenterade grupper i syfte att öka deras andel, men också planerade och systematiska åtgärder för att ta emot, introducera och stödja nya studenter i deras studier. Varje universitet måste ha åtgärder för att minska den sociala och etniska snedrekryteringen.

Har du några andra spännande projekt på gång för tillfället?

Jag har varit med och tagit fram en motion om antirasism och diskriminering som i helgen antogs av Socialdemokraterna i Stockholm vilket kommer att påverka Socialdemokraternas utformning och politik i dessa frågor om den antas på partikongressen 2013. Annars så åker jag på World Kurdish Congress i södra Kurdistan för att prata om barns rättigheter och politik för barns bästa i nästa vecka. Det händer en del i höst...

Framtidsdrömmar?

Att någon gång bli klar med studierna och erhålla min juristexamen.

JEPPA ELVIRA CHRISTELL PERSSON

Hovrättens dom uttryck för onyanserad syn på sexualitet

En man stod i somras åtalad vid Örebro tingsrätt för försök till våldtäkt. Trots att tingsrätten fann att mannen haft uppsåt att våldta, ogillades åtalet. Tingsrätten ansåg nämligen att det inte förelåg någon fara för att mannen skulle ha fullbordat våldtäkten, eftersom den angripna kvinnan fysiskt sett var en man. Domen överklagades och mannen fälldes nyligen av Göta hovrätt. Men även hovrätten anser, på samma grund som tingsrätten, att det inte förelegat någon fara för att mannen skulle ha fullbordat våldtäkten. På så sätt får den onyanserade bild av den mänskliga sexualiteten som låg till grund för tingsrättens dom stå oemotsagd, skriver artikelförfattaren.

Sent en natt i juni sitter en ensam kvinna utanför en port i centrala Örebro och gråter. Tidigare på kvällen har hon försökt att få kontakt med sin före detta pojkvän, utan att ha lyckats. Kvinnan sitter därför berusad utanför ex-pojkvännens port när en främmande man i 60-årsåldern kommer fram till henne. Mannen börjar prata med kvinnan och smeka hennes ben. Efter ett tag rycker han upp henne från marken, knuffar omkull henne mot ett cykelställ, sparkar henne i ansiktet och försöker medan hon ligger på marken att dra av henne kläderna. Händelsen avbryts då av att kvinnans före detta pojkvän kommer ut och jagar bort mannen.

Det hela låter som ett typiskt fall av försök till våldtäkt och kort därefter åtalas mannen för just detta vid Örebro tingsrätt. I domen finner tingsrätten också det styrkt att mannen misshandlat målsäganden i avsikt att våldta henne. Ändå ogillas åtalet i denna del och mannen döms endast för misshandel. Anledningen är att den angripna kvinnan, trots att hon varit klädd som kvinna och under ett antal år genomgått hormonbehandling, fysiskt sett är en man. Det har därför inte förelegat någon fara för att mannen skulle ha fullbordat våldtäkten, menar tingsrätten.

För att en person ska dömas för ett försöksbrott är det en förutsättning att det förelegat fara för brottets fullbordan. Skolexemplet är att en person som försöker ta livet av en annan genom trolldom inte kan dömas för försök till mord. Brottsplanen innehåller helt enkelt så stora brister att den inte hade kunnat realiserar. Ett undantag finns från denna regel och det är om faran anses vara utesluten på grund av tillfälliga omständigheter. Detta är anledningen till att mannen, när målet till slut når Göta hovrätt, döms till fängelse i ett år och tre månader för försök till våldtäkt.

När tingsrättens dom kom i somras blev den utsatt för hård kritik som framhöll att den var diskriminerande för transpersoner. Domen reducerade ett uppenbart våldtäktsförsök till en vanlig misshandel och den enda anledningen var att offret var transsexuell.

I och med hovrättens dom har denna stötande konsekvens korrigerats. Ändå kan jag inte låta bli att känna mig skeptisk. Hovrätten anser nämligen, liksom tingsrätten, att mannen aldrig skulle ha fullbordat våldtäkten eftersom hans offer fysiskt sett var en man. Bedömningen av mannens sexuella motiv skiljer sig alltså inte på något sätt från tingsrättens; istället är det en juridisk teknikalitet som gör att han döms. Men hur kan en domstol egentligen komma fram till att mannen skulle ha avbrutit våldtäkten? Vad kan överhuvudtaget tala för detta?

Utgångspunkten för de båda domarna tycks ha varit att människor

är heterosexuella tills motsatsen är bevisad. Av domskälen förstås att eftersom mannen har angripit en person som ser ut som en kvinna har han också varit ute efter att våldta endast en kvinna (i strikt fysisk bemärkelse). Möjligheten att offrets kön inte har varit av betydelse för gärningsmannen beaktas överhuvudtaget inte. Tingsrätten skriver till och med att mannen har angripit kvinnan av till synes okänd anledning. Ändå tycks både tingsrätten och hovrätten fast i övertygelsen om att det skett just på grund av offrets kön.

Ingen ny bevisning ligger till grund för hovrättens dom. Den omständighet som var av störst vikt för tingsrättens resonemang är att både den åtalade och de åberopade vittnena har refererat till kvinnan som "hon". Detta skulle alltså tyda på att mannens brottsplan endast har varit att våldta en person med kvinnligt könsorgan. Att "hon" är den vanliga benämningen på en person som ser sig själv som kvinna fästs det däremot ingen vikt vid - istället blir det ett bevis för att mannens brottsplan inte har innefattat en "han".

Det är värt att ifrågasätta varför den angripna kvinnans kön överhuvudtaget är av så stor betydelse i de båda domarna. Rent juridiskt torde det inte finnas någon anledning att se på kön som något annat än en sexuell preferens vilken som helst. Våldtäktslagstiftningen är könsneutral och ger ingen anledning att dela upp människor i kategorierna man och kvinna. Offrets kön torde egentligen inte vara av större vikt i en rättegång än övriga egenskaper som kan väcka sexuell lust. Rent teoretiskt är det givetvis möjligt att gärningsmannen hade avbrutit våldtäktsförsöket om han upptäckt att hans offer fysiskt sett var en man. Men rent teoretiskt är det också möjligt att han avbrutit försöket om han t.ex. ansett att kvinnan hade för stora fötter eller för små bröst.

Min poäng är att både Örebro tingsrätt och Göta hovrätt tycks vara fast i en förlegad syn på sexuell drivkraft som något helt beroende av motpartens kön. Man reflekterar inte ens över att andra omständigheter kan vara av lika stor betydelse - inte minst för en våldtäktsman. Men sexualitet är inte något statiskt och kategoriserbart. Tror man att det utifrån ett par givna premisser går att ringa in en persons alla sexuella drivkrafter gör man det bra enkelt för sig.

En mer nyanserad dom hade inte gått in på frågan om vilka sexuella motiv mannen kan ha haft, eftersom detta helt enkelt inte låter sig sägas. På så sätt är det heller inte relevant i en rättegång. Bedömningen av mannens uppsåt borde istället göras med utgångspunkt i själva händelseförloppet och grunda sig på de slutsatser man kan dra av mannens handlingar. Släpper man föreställningen om att det finns strikta, orubbliga kategorier för den mänskliga sexualiteten finns det nämligen ingenting som tyder på att han i detta fall hade avbrutit försöket.

Trots att jag alltså sympatiserar med Göta hovrättens domslut, tycker jag att det är beklagligt att domen inte behandlar dessa frågor. Följden blir att den onyanserade bild av den mänskliga sexualiteten som låg till grund för tingsrättens dom får stå oemotsagd.

Vill du läsa domen?
Målnumret är B 2289-12.

IVAR
LAVETT

I SAMTAL MED: JONAS EBBESSON

Höskoleverkets utvärdering av juristutbildningen på Stockholms universitet resulterade i det samlade omdömet bristande kvalitet. Hur ställer sig fakulteten till det här? Ett samtal med dekan Jonas Ebbesson kom att kretsas kring de strukturella problem som genererat verkets kritik - och vad Juridiska fakulteten gör för att komma till rätta med de påtalade bristerna.

Jeppa: Vad tycker du är det viktigaste att lyfta fram ur Höskoleverkets kritik?

Jonas: Det är två saker som jag vill trycka lite extra på. För det första ska vi inte alls avfärda kritiken. Jag tycker att kritiken mot de examensarbeten som har granskats verkar befogad. Det krävs förbättringar, men jag tycker inte att man utifrån Höskoleverkets kritik kan dra så långtgående slutsatser om en hel utbildning som man har gjort. För det andra har vi redan genomfört viktiga förändringar, oberoende av Höskoleverkets rapport. Numera är exempelvis handledare och examinator för examensarbetet inte samma person.

Jeppa: Varför har det varit så tidigare?

Jonas: Fråga inte mig. Det var så redan när jag läste för längesedan.

Jeppa: När ändrade ni så att inte samma person är både handledare och examinator?

Jonas: Hösten 2011. De examensarbeten som granskats är skrivna hösten 2010 och våren 2011, det vill säga precis innan ordningen ändrades.

Jeppa: Egentligen är det väldigt konstigt att samma person har jobbat med samma material fast utifrån två olika roller.

Jonas: Ja, och ingen annan institution på universitetet har det så vad jag känner till. Diskussionen har förts länge. En anledning till att det tog så lång tid att ändra är att det krävdes samordning mellan de olika universiteten eftersom ni studenter konkurrerar på en gemensam arbetsmarknad. Betygen är och har varit viktiga när man söker arbete och notarieplats. Inget universitet har därför velat genomföra ändringen utan samordning. Skulle ändringen inneburit att vi fått en markant sänkning av antalet

AB som betyg på examensarbetena på juristprogrammet vid Stockholms universitet så skulle det inte bara fått orättvisa följder för våra studenter på arbetsmarknaden, utan säkert också efter ett tag påverkat studenternas val av studieort.

Jeppa: Vad mer kritiserades? Var det främst examensarbetena?

Jonas: Högskoleverket har tittat på examensarbeten, träffat personal och studenter samt baserat sina slutsatser på en självvärdering som gjorts av institutionen. Högskoleverket har utgått från åtta examensmål och två av dessa har vi fått kritik på. Det har då handlat om frågor som framförallt har varit kopplade till examensarbeten.

Jeppa: Har några andra lärosäten fått samma typ av kritik?

Jonas: Vi var det enda universitetet som fick det samlade omdömet bristande kvalitet. Jag ska inte neka till att de här uppsatserna har varit dåliga. Det har varit en brist att uppsatserna har släppts igenom, men det är inte detsamma som att utbildningen i sig är dålig.

Fråga
inte mig.
Det var
så redan
när jag
läste för
längesedan.

Jeppa: Hur många uppsatser läste de?

Jonas: De läste 24 stycken varav sex-sju stycken var dåliga. Även om det statistiskt sett säkert finns en koppling till hur det kan ha sett ut generellt, är det många andra faktorer som man också måste titta på när man bedömer en hel utbildning.

Högskoleverket presenterade sin slutsats som en konsumentvägledning. Vi fick inte se något utkast till rapporten innan den publicerades. Det hade varit bra om vi fått möjlighet att förklara och kommentera innan verket fattade sitt beslut. Istället kom rapporten direkt ut till allmänheten. Jag har inte något problem med att kritiken är allmän men Högskoleverket måste vara tydlig med vad som granskas. Nu blev det väldigt kortfattat. Samlat omdöme: bristande kvalitet.

Vi kommer att följa upp kritiken noggrant. Dels ska vi rapportera till Högskoleverket vad vi gör, dels kommer vi ha någon form av egen granskning i framtiden. Vi vill inte nöja oss med att ligga på hög nivå utan vi vill hålla mycket hög kvalitet. Vi ska ta tag i det här och göra förbättringar. Det kräver en kollektiv insats. Vi ska också nå ut och tala om hur vi ser på den kritik vi fått. Framförallt till er som läser

vid Stockholms universitet just nu, men också till omvärlden och till studenter som vill söka hit - så att man inte på grundval av den här kritiken tror att man inte kan välja att läsa juristprogrammet i Stockholm. Vi tycker att vi ger en utbildning som mäter sig i kvalitet med de andra.

Jeppa: Hur har ni valt att bemöta Högskoleverkets kritik?

Jonas: Vi gick direkt ut med information på hemsidan. Jag har också medverkat i en intervju i Gaudeamus och vi har informerat studenterna via Juridicums nyhetsbrev. Bland det första jag gjorde, bara någon dag efter att vi fått kritiken, var att tillsätta en arbetsgrupp med seniora kollegor som snabbt skulle utreda Högskoleverkets synpunkter och jämföra granskningen av Juristprogrammet vid Stockholms universitet med granskningen av övriga lärosäten. Vi behöver få klart var det finns brister och vad vi kan göra bättre. Arbetsgruppens rapport, som presenterades i mitten av oktober, har legat till grund för Fakultetsnämndens genomförandeplan för vintern. Jag vill att vi snabbt fastställer vilka förbättringar och kvalitetsförstärkningar som skall genomföras. Vi kommer att gå ut med information till studenter och andra och vi kommer att rapportera till Högskoleverket om vad vi har gjort

för att kvalitetssäkra examensmålen.

Jeppa: Kan man av utredningen förstå varför examensarbetena har fått så stor del i utvärderingen?

Jonas: Det har varit en politisk och mycket kontroversiell fråga hur högskoleutbildningar skall granskas.

Jeppa: Tycker du att uppsatsen har så stor del av utbildningen som Högskoleverket gör gällande?

Jonas: Jag tycker nog att man ska kunna mäta rätt mycket i ett examensarbete. Däremot tycker jag inte att man kan underkänna en hel utbildning på det sättet. Vissa kunskaper som Högskoleverket har satt upp i examensmålen kan faktiskt inte ens mätas i uppsatsen, exempelvis förmågan att samarbeta.

Jeppa: Ja, det är klart. Men hur kommer det sig att Juridicum har släppt igenom de kritiserade uppsatserna över huvud taget?

Jonas: Jag tror att den väsentligaste förklaringen ligger just i att samma lärare både har handlett och examinerat studenterna. Detta har bland annat

Det har varit en brist att uppsatserna har släppts igenom, men det är inte detsamma som att utbildningen i sig är dålig.

inneburit alltför lite samtal mellan kollegorna om vilken kvalitetsnivå man ska lägga sig på. En annan förklaring kan vara att en del handledare varit för snälla, slappa eller slarviga i sin bedömning. Men jag har inte själv grävt i vilka det har rört sig om.

Jeppa: Har ni haft möjlighet att läsa de kritiserade uppsatserna?

Jonas: Ja, det har vi och arbetsgruppen som jag tillsatte har tittat på dem. För min del är dock inte den viktigaste frågan att försöka reda ut vilket eller vilka ämnen eller handledare det har rört sig om. Jag vill se bristerna som en del av ett strukturellt problem.

Jeppa: Om det av de här uppsatserna framgår att Stockholms universitets studenter har vissa brister, då påverkar ju det självklart hur man ser på utbildningen i stort, eller?

Jonas: Det är inte omöjligt och därför vill jag snabbt nå ut med information om de åtgärder vi vidtar för att uppnå examensmålen. Vi behöver arbeta mer med hur vi ska få en bra progression i utbildningen och vad ni lär er; ni ska ju växa under utbildningens gång.

Bland annat kommer vi att införa ett längre uppsatsmoment i ett av grundkursämnena, förslagsvis en uppsats på 10-15 sidor. Vi förbättrar också koordinationen mellan de olika ämnena. Som sagt, ordningen för examensarbetena har redan ändrats och det var oturligt att granskningen kom precis innan ändringarna genomfördes.

Jeppa: Vi pratade lite tidigare om hur studenterna har reagerat på Högskoleverkets kritik. Jag upplever egentligen inte att så många har tagit till sig kritiken. Man har nästan viftat bort den. Jag själv reagerade med att ”det här kan inte stämma”. Är det din uppfattning också?

Jonas: Ja. Jag kan främst mäta studenternas reaktioner i hur jag själv har blivit tillfrågad och bemött, och jag har inte fått någon omfattande reaktion från våra studenter. När vi bjöd in studenter till ett informationsmöte hade vi bokat en stor hörsal, men det kom kanske ett tiotal studenter. Så, jag läser det på det sättet: att oron bland studenterna inte är särskilt stor. Inte heller verkar våra kommande studenter vara oroliga. De ansökningssiffror som Verket för högskoleservice presenterade nyligen, efter sista ansökningssdagen, för vårterminen 2013, visar att vår utbildning

fortfarande är den mest sökta i landet.

Jeppa: Som jag förstod det av Högskoleverkets beslut har ni ett år på er att förbättra de kritiserade examensmålen och om förbättringar inte sker kommer Juridicum inte längre få examinera jurister.

Jonas: Det stämmer. Men jag jobbar inte utifrån det alternativet, utan utgår från att vi ska kunna redovisa för Högskoleverket att vi klarar detta bra. Som sagt, jag tycker att vi redan genomfört viktiga förändringar och att vi tagit åt oss av kritiken, men jag vill också passa på att använda detta tillfälle för att uppmuntra kollegorna och visa att vi klarar det här riktigt bra. Det är ett kollektivt arbete. Men visst, svaret på din fråga är att om tillräckliga förbättringar inte skulle genomföras, skulle vi inte få anta nya studenter. Alla ni som går här nu skulle däremot få fortsätta att

Vi tycker att vi ger en utbildning som mäter sig i kvalitet med de andra.

läsa och examineras.

Jeppa: Jag läste att Högskoleverket själv har fått kritik för sin utredning. Vad bestod den kritiken av?

Jonas: Högskoleverket har ingått i ett europeiskt nätverk av granskningsorgan för högre utbildning. Där har man varit oense om hur dessa granskningar ska utformas. Högskoleverket har nu åkt ur den organisationen. Men jag vill inte plocka billiga poäng och för den skull avfärda Högskoleverkets kritik. Istället ska vi göra bättre ifrån oss på de områden som Högskoleverket kritiserat.

Jeppa: Du undervisar ju i miljö rätt. Vad upplever du generellt sett att vi som studenter skulle kunna bli bättre på?

Jonas: En av de saker som Högskoleverket kritiserade var förmågan att kunna koppla det ni skriver och gör rent juridiskt till samhällsrelaterade och vetenskapliga frågor. Som två exempel nämnde

de mänskliga rättigheter och etik. På det här området tror jag att vi skulle kunna göra mycket mer. Inte bara med fokus på just dessa områden, utan även för att ni ska bli bättre på att koppla er verksamhet och ert ämne till samhällsrelaterade och vetenskapliga frågor i stort. Det handlar ju om att förstå och förklara varför juridiken och rättsvetenskapen är samhällsrelaterad och relevant. För mig har detta alltid varit självklart, och jag tycker att många av de studenter jag handlett har varit engagerade i samhällsfrågor. Jag hade inte jobbat som professor i juridik om jag inte drevs av kopplingen mellan rätt och samhälle. Juridik och politik är inte samma sak men juridiken spelar stor roll för politiken och ekonomin. Enligt Högskoleverket har vi inte lyckats få ut detta till studenterna. Vi kommer att bli tydligare gentemot lärare och studenter om vikten av att problematisera och sätta juridiken i ett större sammanhang.

JEPPA ELVIRA CHRISTELL PERSSON

Arbetssituationen i domstol för jurister med utländsk bakgrund¹

8–7–8.7–Det är tre siffror som säger ganska mycket om hur domstolsjurister med utländsk bakgrund² uppfattar sin arbetssituation.

I dagsläget har ungefär 45 av de cirka 1100 anställda juristerna vid de allmänna underrätterna³ i Stockholmsområdet namn som antyder att de har utländsk bakgrund. Flertalet är notariater eller föredraganden/beredningsjurister, men det finns även en handfull fiskaler och rådmän. I mitt examensarbete har jag intervjuat 17 av dessa jurister och ställt frågor om hur de uppfattar sin egen arbetssituation ur ett diskrimineringsperspektiv.⁴ En central frågeställning har varit huruvida det förekommer vardagsrasism⁵ i domstolarna. De frågor som har ställts har rört positiva och negativa aspekter med domstolen som arbetsplats, stämning mellan de anställda, känslor av att ha blivit annorlunda bemött, vardagsrasism, trakasserier, domstolarnas mångfaldsarbete, betygssättning och karriärmöjligheter. I samband med intervjuerna har de intervjuade också fått svara på tre övergripande enkätfrågor om domstolen som arbetsplats. Syftet med examensarbetet har varit att kartlägga hur diskrimineringslagstiftningen fungerar i praktiken på domstolarna som arbetsplats.

Överlag är de intervjuade nöjda med sin arbetssituation och domstolen som arbetsplats. Det är också vad den första av de tre siffrorna handlar om. På frågan ”Om du gör en helhetsbedömning, hur nöjd är du med din nuvarande arbetssituation?”, svarar de intervjuade i genomsnitt åtta på en skala från ett till tio. De intervjuade anser att domstolsarbetet är intressant och erbjuder kvalificerade arbetsuppgifter. Arbetet är varierande och möjlighet ges att testa på många olika rättsområden. Flertalet uppfattar domstolen som en lärande arbetsplats där man tillåts göra fel. Kontakten med rådmännen är god och särskilt mellan notarierna finns en nära sammanhållning. Något som av

förvaltningsrättsnotarierna framhävts som särskilt positivt är att de redan från anställningens början ges möjlighet att skriva domar och beslut.

Bland de negativa faktorerna som lyfts fram i intervjuerna märks att domstolen fortfarande är en hierarkisk arbetsplats vad gäller relationerna mellan de anställda. Det är vanligt förekommande att respektive personalkategori lunchar och fikar för sig. Vidare har de intervjuade framhållit att feedbacken från handledarna är väldigt varierande. Vissa domare tar sig tid att gå igenom domsförslag och förklarar pedagogiskt och sakligt vad som kan förbättras, medan andra endast lämnar tillbaka domsförslagen med sina egna redigeringar. Ibland blir avsaknad av positiv feedback alltför tydlig och kritiken kan i enstaka fall ta sig oacceptabla uttryck och gränsa till rena personangrepp. Slutligen har tingsnotarierna påpekat att de på ordinarie arbetstid ofta inte hinner med de mer utvecklande, och för betygen viktiga, arbetsuppgifterna:

”Vill man överhuvudtaget skriva domar eller beslut [på tingsrätten], då måste man göra det på kvällstid eller helger. [...] Det är lite tråkigt för det är ändå tänkt att vara en del av notarieutbildningen, att vi faktiskt får skriva domar och beslut.”

Vad gäller stämningen på arbetsplatsen och relationen till de andra anställda hade de intervjuade mestadels gott att säga. Flertalet uppfattade att det var väldigt högt i tak. Stämningen beskrevs oftast som väldigt god; stortrivs, väldigt god, jättebra och fenomenal var ord som återkom när de intervjuade skulle beskriva den. Samtidigt framgick det dock också att det kunde vara tydliga skillnader i detta avseende mellan olika enheter⁶ på en och samma domstol. Oftast uppfattades skillnaderna som små, men några framhävde att de kunde behandlas helt olika beroende på vilken enhet de befann sig på för tillfället, något som kopplades till chefskapet på enheten. Ingen hade dock haft

oturen att enbart befinna sig på mindre positiva enheter.

Angående frågan om man blir annorlunda bemött på grund av sin utländska bakgrund har de intervjuade haft en del att berätta. Samtidigt har de intervjuade varit tydliga med att klargöra att det inte finns någon diskriminerande kultur på domstolarna. När de annorlundagörs av kollegor eller andra som kommer i kontakt med domstolen så har det varit fråga om enstaka individers ogärningar. I princip alla intervjuade har fått frågor om sin bakgrund, de upplevde dock att frågorna ställdes av genuint intresse minst lika ofta som de utgjorde sociala klavertramp. Det är likväl tydligt att man fortfarande kan få en och annan ogenomtänkt fråga:

”Det var inte kul att få höra frågan om jag hört talas om Astrid Lindgren. Ungefär, ’är jag alien’ liksom?”

Några av de intervjuade har också framhållit att omgivningen har haft lägre förväntningar avseende främst språkhantering och blivit positivt överraskade på ett något fördomsfullt sätt när de märkt att man presterat normalbra. Flertalet upplevde också att deras arbete på gott och ont granskades mer än andras:

”Att vara den här outsidersn har både fördelar och nackdelar har jag märkt. En nackdel var att man bemöts med mer skepsis i början. Det kan vara något naturligt. Det är någonting som är främmande. De har inte sett en person, en domare med utländsk bakgrund på det sättet. Då kanske de tittar lite noggrannare på den produkt man levererar. Men fördelen kan vara att de lägger märke till en. När de ser att man gör ett bra arbete, bra ifrån sig, då är de bara ”wow”, jätteimponerade och man får mycket större respekt eftersom man är den här outsidersn och har kommit till den här miljön.”

Vissa av de intervjuade har inte haft svenska som modersmål och har därvid framhållit att det inte utgör något särskilt problem i domstolen så länge det skriftliga är korrekt. Ingen av dessa har varit med om att någon kollega anmärkt på uttal. Det har dock förekommit att nämndemän fällt onödiga kommentarer kring uttal i vissa sammanhang.

Brukare⁷ eller andra som har regelbunden kontakt med domstolen beter sig i regel korrekt i kontakten med domstolens jurister, något flertalet förmodade hade att göra med att folk i regel hyser en väldigt respekt för domstolen som institution. Ett par av de intervjuade hade dock varit med om smått fördomsfulla samtal i detta avseende:

”[H]on bad om mitt namn och jag har ett ganska krångligt namn så då var jag ju tvungen att bokstavera. Då sa hon ’ska du inte byta namn när du bor i Sverige?’.

Stereotypa uppfattningar om den typiske ”ordföranden” som etniskt svensk, vilket torde bero på att det finns väldigt få fiskaler, assessorer och rådmän med utländsk bakgrund, får ibland den följden att man som jurist med utländsk bakgrund måste ”förklara hur det förhåller sig”.

”Man kanske tar kontakt med en advokat eller åklagare och så disku-

terar man ett mål och så presenterar man sig själv förstås. Och är de inte riktigt nöjda så har jag hört att såhär ’nej, jag vill prata med domaren i målet’, för att de utgår ju ifrån att man inte är det. Då har jag fått säga att ’nej men du pratar med domaren och så här är det’ och då märker man att det blir lite såhär ’oj?’.”

Att ha vanor som avviker från medel-svenssons uppfattades i regel inte som ett problem bland de intervjuade. De som av något skäl hade haft fasteperiod under arbetstid hade visserligen varit lite nervösa över hur det skulle tas av kollegor när det väl kom fram, men hade då mötts av intresse snarare än stereotypa frågor, även om ett och annat ögonbryn höjts i förvåning. Frågan om det var möjligt att be under arbetstid var uppe till diskussion ett par gånger, men ingen ansåg att det skulle utgöra något särskilt problem eftersom de anställda nästan alltid har separata arbetsrum samt att de under en stor del av dagen sitter på rummet och jobbar självständigt. Att bära slöja föreföll dock vara en annan sak:

”Jag har väl tänkt att, om man tänker slöja och arbetslivet, så har jag tänkt, det har jag. Även om jag skulle vilja ha det så, så hade jag tagit i beaktande hur liksom kommer det att påverka min karriär? Det har jag absolut tänkt. Och jag kan inte föreställa mig en domare idag med slöja, det kan jag inte, inte i Sverige.”

På den punkten står det alltså klart att det finns brister i domstolarnas proaktiva mångfaldsarbete. Om en medarbetare inte känner sig trygg i sin religion på arbetstid innebär det att domstolen inte tillräckligt tydligt och övertygande klargjort att alla på arbetsplatsen ska behandlas likvärdigt oavsett trosuppfattning.

Förekommer det en vardagsrasistisk jargong på domstolen? Frågan föranledde blandade svar. Som förut påpekats så har de intervjuade inte uppfattat att det råder någon diskriminerande kultur på domstolarna. Enligt dem har rådmännen generellt en professionell hållning och kännetecknas av politiskt korrekthet. Flertalet har dock erfarit vardagsrasistiska uttalanden av enskilda individer på domstolen, ibland även rent rasistiska, vilket är allvarligt nog. Oftast har det varit nämndemän som stått för dessa. Dessa uttalanden är dock i regel inte riktade mot den intervjuades person, utan fråga har istället varit om yttranden om brukarna eller folk i allmänhet. Detta är också vad den andra av de tre siffrorna i inledningen handlar om. På frågan ”på min myndighet behandlas alla med respekt oavsett etnisk tillhörighet?” blev det genomsnittliga svaret 7 på en skala från ett till tio. En bra förklaring till detta resultat gavs av en av de intervjuade på frågan om hen i sitt svar inkluderat brukarna i sin bedömning:

”Nej, då kanske jag inte ligger lika högt i min bedömning, då skulle jag säga 6-7 ungefär. Där är det ju lite synd, egentligen skulle jag vilja lägga mig högre än så, men då dras det helhetsbetyget ner av... det är ju bara ett fåtal personer som har den här jargongen, så det är ju synd att de fåtalet personer, deras sätt att uttrycka sig, drar ner helhetsbetyget för så många fler.”

Vad är det då för olämpligheter som förekommer? Bland nämndemännen är det, vilket flera av de intervjuade varit noga med att påpeka, mer regel än undantag med opassande resonemang:

”Det var fråga om han var från Somalia eller... Det här var under en rast [...] å hon bara, ’jag tror inte att han är från det här landet, för då borde han ha en negroid näsa’. Typ började prata rasbiologi. [...] ’Nej

men hans näsa ser ut såhär och då borde han vara från det här landet'. Man tappar öronen ibland."

"Ett exempel som en nämndeman kan säga är att 'nu ska vi få hit en som heter Muhammed Ali, han är ju muslim, så vi kan ju räkna med att han inte kommer att erkänna, för muslimer erkänner ju aldrig.'"

Något som många av de intervjuade tog upp i detta sammanhang var bristen på ingripande från ordförandens sida. Knappt någon hade erfart att domarna tog ansvar för att upprätthålla diskrimineringsfria överläggningar. Det har inte varit så att domarna suttit och hållit med, men inte heller har man sagt ifrån och tillrättaviserat nämndemännen. Även här brister det således i domstolens mångfaldsarbete. En intressant iakttagelse som gjordes av ett par av de intervjuade var att samtalsklimatet under överläggningar var helt annorlunda när de själva nått fiskalsnivå eller högre och satt som ordförande. Iakttagelsen är viktig eftersom den indikerar att själva närvaron av en ordförande med utländsk bakgrund får nämndemännen att hålla sig i skinnet och bete sig vederbörligt.

"När jag blev fiskal sedan blev det en gigantisk skillnad. [...] Vid ett tillfälle, när jag satt som ordförande, var det en nämndeman som uttalade en förutfattad mening om en viss folkgrupp, att ett visst beteende var

vanligt bland dem. Då sa jag ifrån och att om det upprepar sig så ska jag prata med lagmannen om det. Då blev han jätterädd och ställd och bad om ursäkt och så vidare."

Bland rådmännen kan det, det fåtal gånger det förekommer, vara så att de gör gällande att en viss folkgrupp ofta begår en viss typ av brott:

"Det raljeras runt det. Det kan nog sägas att jaha 'aja, här kommer en ny förmåga inom detta området' eller 'ytterligare en som har kommit från det här landet'. [...] [Det är] inte domstolens roll att raljera över det, utan vi ska titta på brottet objektivt och säga såhär 'här har ett brott begåtts och här har vi en misstänkt person, är han skyldig för brottet?' Om man då börjar raljera kring att det är ytterligare en person från det här landet som har begått det här brottet, då kanske det [...] någonstans sätter sig ett tänk att man skuldbelägger en person innan man ens en gång har börjat titta på fakta."

"Det är en kollega som har sagt typ att 'ja det vet man ju hur romer är, de sätter ju i system att göra det här å det här, det har jag sett tidigare'. [...] Men det är klart att jag reagerar som medmänniska med bestörtning och också att det brister i respekt mot domstolen för att det är så fruktansvärt allvarliga situationer och den makten man sitter på kan man

ju inte hitta någon annan stans. Så av det skälet, så bara skär det ju i hjärtat, man blir enormt obekväm."

Vad då slutligen gäller frågan om betygssättning och karriärmöjligheter inom domstolsväsendet så har de intervjuade varit helt samstämmiga. Vad flera varit kritiska till angående betygssättningen i allmänhet är att den rymmer ett stort mått av godtycklighet. Betygen blir lite av ett lotteri där den viktigaste faktorn är att man får en handledare som är kapabel och villig att ta handledningen på allvar. De intervjuade har dock framhållit att de blivit rättvist bedömda och på samma villkor som alla andra, med förbehåll för vad som tidigare sagts om att de på gott och ont uppmärksammas lite mer. Vidare har de poängterat att de upplever det som att de har samma möjligheter till karriär inom domstolsväsendet som vem som helst. Det är också vad den tredje och sista av de tre siffrorna handlar om. På frågan "på min myndighet har alla samma förutsättningar oavsett etnisk tillhörighet?" har de intervjuade i genomsnitt svarat 8.7 på en skala från ett till tio, vilket får betraktas som ett väldigt gott omdöme om domstolarna som arbetsplats.

JONATHAN
ZAMANI

¹ Artikeln bygger på mitt examensarbete med titeln Rasifierade juristers arbetssituation i domstolarna.

² Termen "utländsk bakgrund" används här i dess snävare bemärkelse och syftar i sammanhanget på personer vars bakgrund typiskt sett stigmatiseras av majoritetssamhället. Inom den sociologiska och statsvetenskapliga forskningen används ofta termen "rasifierad" för att beteckna personer med dylik bakgrund. De intervjuades påbrå är - förutom svensk - slavisk, afrikansk, östasiatisk och mellanöstertländsk.

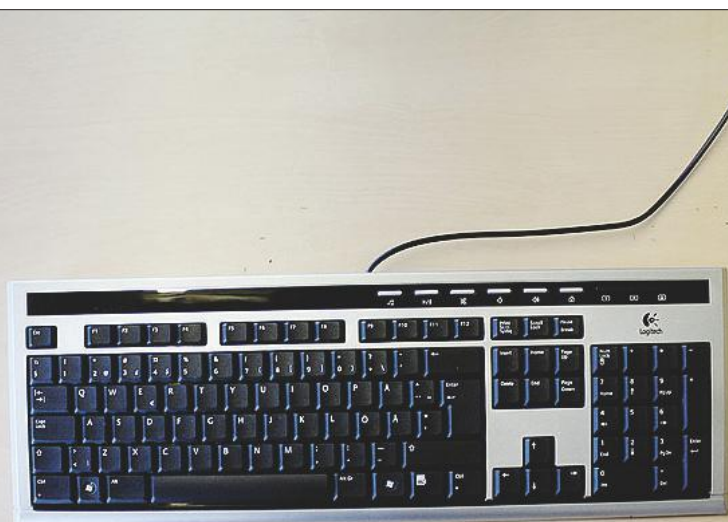
³ Tingsrätt, Hovrätt, Förvaltningsrätt, Kammarrätt.

⁴ Jag har även fått skriftliga intervjuvar från ytterligare två individer ur målgruppen.

⁵ Sådana trakasserier som är så rutinmässigt förankrade i majoritetskulturen att de betraktas som normala och således inte uppfattas som ett problem, vare sig av den som trakasserar eller omgivningen.

⁶ Används synonymt med "avdelning".

⁷ Kärande, svarande, klagande, målsägande, tilltalad eller annan som har kontakt med domstolen annat än yrkesmässigt (jfr advokater, åklagare, tolkar, målsägandebiträden).

SKÄRPNING JURIDICUM!

Eller vad som egentligen händer med våra kursutvärderingar

Att påverka sin vardag och känna sig lyssnad på är viktigt för alla, även studenter. Den enskilt största möjligheten till inflytande över sina studier vid Juridiska fakulteten på universitetet sker genom kursutvärderingar. Senast jag fyllde i en kursutvärdering var precis innan sommaren skulle börja, efter avklarad tenta, fortfarande fri från betygsfunderingar. Trots att jag inte hade någonting speciellt att anmärka på tog jag mig tid. För mig, och säkerligen många andra, framstår utvärderingarna som en möjlighet att uttrycka sina åsikter. Precis som att de inger förhoppningarna av att det som skrivs ner följs upp. Men hur fungerar egentligen uppföljningen av utvärderingarna vid Juridicum? Svaret är efter lite efterforskningar tyvärr inte vad jag hade hoppats på. Förhoppningsvis går det att ändra på.

Hanteringen av utvärderingar vid Juridicum går till på följande sätt. Kursansvarig har ansvaret för kursutvärderingarna och bestämmer hur återkopplingen av dessa ske. Vissa återkopplar studenternas svar via kurshemsidan, andra på något annat

sätt. Läser man i Juridiska institutionens handlingsplan för perioden 2011-2015 finns även följande reglering:

”Kurs och programvärderingar ska sammanställas och resultatet redo-

visas för studenterna. Studenternas beredvillighet att ägna tid åt utvärderingar är direkt avhängig den vikt som fakulteten tillmäter dem. Det är därför av stor betydelse att resultatet av utvärderingarna, och de åtgärder

som de föranleder, kommuniceras till studenterna.”

Vad som inte står, men som borde stå, är att det inte räcker med att informationen kommer till rätt person. Det krävs att de personer som får informationen agerar på de eventuella felaktigheter som uppenbarar sig. Vi andra (läs studenterna) har annars ingen makt att påverka.

Dessutom, innebär denna bestämmelse att det endast finns ett krav på att en person läser utvärderingarna. En person kan av flera olika skäl välja att bortse från vad som framkommer. Detta ser jag dock inte som ett stort problem eftersom jag är övertygad om att de flesta kursansvariga har en vilja att göra studenternas situation till den bästa. Men vad händer med den person som säkerligen har hög arbetsbelastning och högar med papper på skrivbordet som alla står längst upp på att göra-listan. Kommer den personen att agera? Baserat på egna erfarenheter verkar det inte riktigt så.

Jag minns en lärare som inledde sitt seminarium med att konstatera att han inte var där för att utveckla oss studenter som personer. Under en redovisning fick en av studenterna hjärnsläpp på grund av nervositet. När en kvinnlig student fick feedback sa läraren att hon såg väldigt bra ut, och att hon som kvinna måste prestera bättre än genomsnittsstudenten. För många var detta den första muntliga redovisningen på juristlinjen. Efter avklarad kurs pustade vi ut och blickade framåt mot nya ämnen och utmaningar. Kanske var det också därför vi inte stannade upp och funderade. Vad hade egentligen hänt där inne i lektionssalen? Vid en närmre granskning av kursens utvärderingar kom det fram att vi inte varit ensamma om vår kritik mot honom. Det var tydligen inte bara jag som i kursutvärderingen hade ställt mig kritisk till varför denna lärare fick undervisa. I kursens utvärderingar går bland annat följande berättelser att läsa:

”X använde svordomar när han gav feedback och jag blev så arg att jag inte ens ville titta på honom. Han kunde ha gjort en rättvis bedömning utan att vara elak.”

”Alla kände sig bortgjorda, kommenterade på en tjejs utseende. Han skrattade när han utvärderade mitt

pm, respektlös attityd, kände mig rätt värdelös efter det seminariet.”

”X är sakkunnig och kan Y väldigt bra, däremot är detta inte en person som under några omständigheter ska arbeta med studenter. Han saknar totalt pedagogisk förmåga och betedde sig oerhört kränkande och opassande under seminariet. Elever med utländska namn blev förlöjligade och de som hade muntan i detta ämne blev avbrutna när de stod framför gruppen och försökte redovisa sin uppgift.”

”[X är] sexistisk och opedagogisk.”

Och det här är bara några exempel ur kursutvärderingen rörande läraren i fråga.

Någonting har varit fel under dessa lektioner. Väldigt fel. Det jag ställer mig kritisk till är dock inte främst denna enskilda persons obehagliga agerande

utan till frånvaron av agerande från Juridicums sida. Kanske var det så att samtal fördes. Vad vet jag. Det jag ser är dock minst fem terminers utvärderingar som alla pekar på samma sak: noll handling.

Det är omöjligt för universitetet att veta hur en lärare genomför sina lektioner, hur hen beter sig mot studenter och hur hen uppfyller de pedagogiska krav som ställs på en lärare vid ett universitet. Att ställa ett sådant krav vore orimligt. Vad som däremot känns som en självklarhet är att agera när utvärderingar, termin efter termin, tyder på att någonting inte står rätt till. I universitetets plan mot kränkande beteenden står följande:

”Alla anställda och studenter ska behandlas lika och på ett respektfullt sätt. Vårt förhållningssätt skall präglas av tolerans för varandras olikheter och åsikter. Om någon trots detta utsätts för kränkande behandling har chefer på alla nivåer i organisationen ett ansvar att omedelbart agera. Problemen måste utredas och åtgärder vidtas för att kränkningarna ska upphöra.”

Det jag vill veta nu är vad som kommer hända nästa gång? Finns det någon anledning för mig att fortsätta fylla i kursutvärderingar kurs efter kurs i hopp om att göra någon skillnad, eller är kursutvärderingarna enbart ett fint ord i handlingsplanen?

Mellan mina timmar av studier har jag hunnit fundera på tre viktiga kriterier som jag hoppas att Juridiska fakulteten uppfyller i framtiden. Juridiska fakulteten måste se till att de utvärderingar som studenterna genomför tas på allvar och i enlighet med vad de själva skrivit i sin handlingsplan informera studenterna om vilka förändringar som detta har lett till. Juridiska fakulteten måste kunna garantera att de tar alla indikationer på kränkande beteende mot studenterna på allvar och följer upp dessa. Juridiska fakulteten ska stå på studenternas sida istället för att hålla kollegor om ryggen.

ANNA
BERGMARK

Hildarys lunch i Stockholm i februari 2012, med retorikkonsulten Ida

Mentorskapsorganisationer ifrågasätter mångfalden i branschens toppskikt

Kontakten med arbetslivet under juristutbildningen kan ske på många olika sätt - ett är att delta i ett mentorskapsprogram. Iusbäraren har intervjuat företrädare för Adastra och Hilda, två organisationer som erbjuder mentorskapsprogram för både studerande och yrkesverksamma kvinnor, för att få veta vad de har för syfte och vad de har att erbjuda.

Vad roligt att ni vill prata med oss på Iusbäraren. Berätta, vilka är ni?

Adastra, här representerad av juristen Mirjam Gordan och juriststudenten Tove Kappfjell-li, är ett nätverksprojekt för studenter som har funnits sedan 1998. Programmet startades då man upplevde att det saknades kontakt med arbetslivet och att kvinnor hade svårare att få prestigefyllda arbeten inom en yrkeskår som traditionellt sett har varit mansdominerad. Adastras mentorer är både kvinnor och män. Projektet strävar efter att lyfta fram kvinnliga förebilder inom arbetslivet

som adepterna kan inspireras av. Det kan exempelvis vara lättare för kvinnor att identifiera sig med kvinnliga delägare/chefer än manliga och vissa samtalsämnen kan kännas mer avslappnande att ta upp med en kvinnlig jurist. Adastra erbjuder unika möten med verksamma jurister som inte har sin motsvarighet på universitet. Adepterna brukar få träffa kvinnliga representanter vid studiebesök och yrkesverksamma jurister som berättar om sitt yrkesval och sin karriär. Det är en viktig del i projektet där adepterna kan få nya

perspektiv på olika yrkesroller som de kanske inte tänkt på tidigare.

Hilda, här representerad av juristen Anna Fridh Welin, är ett nätverk som grundades 2006 på initiativ av Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg. I nätverket ingår idag ett fyrtiotal av landets ledande kvinnliga jurister inom såväl advokat kåren som rättsväsendet i övrigt. Nätverket Hilda har till syfte att stödja kvinnor i deras professionella utveckling. Målet med verksamheten är att skapa förutsättningar för

kvinnor att utvecklas i sina respektive yrken och därmed öka antalet kvinnliga chefer och delägare. Ett av Hildas många projekt är Ruben som består av män i ledande positioner som vill stödja unga kvinnliga jurister att våga ta steget att bli chefer eller delägare. Inom detta bedrivs ett mentorskapsprojekt i grupp med både kvinnor och män. Ett annat är mentorskapsprojektet Sofia där mentorn är en av de kvinnor som ingår i nätverket Hilda och därmed är verksam i en ledande position inom domstolsväsendet, advokat kåren eller på olika myndigheter.

Varför anser ni att nätverkande kvinnor emellan är så viktigt?

Adastra: Vi tror att nätverkande mellan kvinnor är särskilt viktigt för att förbättra förutsättningarna för ett jämställt arbetsliv. Nätverket ger de kvinnliga studenterna en möjlighet att ta del av varandras erfarenheter och funderingar kring arbetslivet, det ger studenterna en större trygghet. Kontakter som knyts blir värdefulla både under studietiden och senare i arbetslivet. Vi tror att det är viktigt att kvinnor hjälper och stöttar varandra genom hela karriären. Genom nätverket kan man få chansen att lära känna en potentiell arbetsgivare eller få tips om ett spännande jobb. Nätverket fungerar också som en mötesplats där kvinnor kan stärka varandra vilket i sin tur kan bidra till att uppmärksamma de strukturer som skapar den sneda könsfördelningen på arbetsmarknaden. Förhoppningsvis kan man i nätverket diskutera hur man ska kunna bryta dessa strukturer och skapa en utveckling där män och kvinnor kan göra karriär på lika villkor.

Hilda: Kvinnliga nätverk är mycket värdefulla dels för att de sätter fokus på behovet av större mångfald i en rad olika sammanhang, till exempel vad avser kompetensförsörjning och kvalitet på arbetsinsatser, dels då de fungerar som ett diskussionsforum för kvinnor som verkar i en traditionellt manlig miljö. Det finns ett behov av stöd till unga kvinnor för att de ska våga och vilja ta sig an ett chefskap. Nätverket Hilda anser att kvinnors kompetens behöver tas till vara. Nätverkandet och mentorskapet inom de olika projekt som Hilda bedriver möjliggör för unga kvinnor som är lockade av ett chefskap att under trygga former få det stöd, den inspiration och de verktyg som många

gångar behövs för att våga och bli motiverade att ta sig an ett chefskap

Varför borde kvinnor ha egna rum att mötas? Varför anser ni att dessa rum inte redan finns och vad kan det bero på?

Adastra: Det är en befogad fråga och man kan kanske tycka att det inte längre behövs då majoriteten av studenterna på juristutbildningen är kvinnor och att kvinnorna dessutom får de högsta betygen. Adastra är ett ideellt projekt som drivs av tidigare adepter som tror på projektets mening, den dagen det inte längre finns ett sådant engagemang kommer projektet inte fortleva.

De aktiviteter Adastra anordnar handlar om att ge adepter en inblick i och kontakt med arbetslivet. Tanken är inte att adepter ska sälja in sig själva vid dessa aktiviteter, utan istället vill vi att adepter ska få möjlighet att utvecklas genom att ta del av varandras och andra yrkesverksamma juristers erfarenheter och kunna dela med sig av sina funderingar. Nätverket ska vara ett öppet forum där man kan diskutera allt som rör karriär och arbetsliv.

Hilda: Varför inte? Av de enkla anledningarna att behovet finns och att det är logiskt. Det är fel att inbilla sig att alla yngre kvinnliga jurister idag inte vill bli chefer, det vill säga att det enbart skulle vara dessa kvinnors egna val som påverkar huruvida de blir chefer eller inte. Kvinnorna är hälften eller fler av de jurister som anställs vid advokatbyråer, domstolar och hos åklagarmyndigheten men ännu når de allt för sällan toppen vilket innebär att vi går miste om en mängd skickliga jurister på ledande positioner. I traditionellt mansdominerade miljöer är det viktigt att systematiskt arbeta för attitydförändring och synliggörande av kvinnor som kompetenta jurister med eftertraktansvärda chefs- och ledaregenskaper. Kvinnliga förebilder behövs och för unga kvinnor är förebilder av särskilt värde. Det är också viktigt att skapa en plattform och en mötesplats för kvinnliga chefer att dela med sig av erfarenheter. Inom juristbranschen har nätverket Hilda sett en brist på nätverk som inriktar sig på att ge välbehövligt stöd åt yngre kvinnliga jurister.

Handlar det alltid om att våga eller kan det finnas andras orsaker till snedfördelningen på de olika nivåerna i branschen?

Anna Fridh Welin, Hilda

Mirjam Gordon, Adastra

Tove Kappfjell-li, Adastra

Adastra: Om det ändå vore så lätt att bara våga tacka ja till ett erbjudande om ett chefsjobb. En förändring kräver sannolikt mer än så, kvinnor förväntas också vara de som arbetar för att bryta könsstrukturer och förändra den traditionella könsfördelningen. Det handlar alltså inte bara om att våga ta en ledande position utan kanske också om att våga utmana sina kollegor, sin omgivning och sig själv. Vi tror att kvinnor tidigare skulle kunna börja tänka på vad de har för mål i livet och

tidigare våga satsa på chefskap. För att fler kvinnor ska nå ledande positioner krävs sannolikt också att fler kvinnor formulerar och föreställer sig en sådan yrkeskarriär redan i början av sitt arbetsliv, något som Adastra försöker skapa en plattform för.

Hilda: Jag tror att det inte enbart handlar om att våga utan även om att vilja. När Hilda grundades var meningarna delade kring om det låga antalet kvinnliga chefer berodde på kvinnornas egna val eller om de valdes bort av sina chefer. Alla – kvinnor som män – gör olika

talangerna oavsett kön, samt inte minst att erbjuda kvinnorna adekvata möjligheter att ”träna” på sitt ledarskap och bistå dem med karriärsplanering.

Både Adastra och Hilda har valt att arbeta med kvinnor för att förändra situationen på arbetsmarknaden. Ser ni att något på arbetsmarknaden i sig måste ändras för att snedfördelningen inom branschen ska upphöra?

Hilda: Absolut, nätverksverksamhet är bara en av många pusselbitar. Som jag sa innan är det också en attitydförändring

Jag tror dock inte att man ska se på frågan som enbart en jämställdhetsfråga, då vore kvotering den enkla lösningen. Jag tror att det också handlar om ett mer effektivt tillvaratagande och utvinnande av bästa möjliga kompetens. Särskilt inom juristbranschen torde just kompetensbrist, inkluderat bristande kompetensöverföring, potentiellt kunna utgöra en risk för en försämrad rätts-säkerhet och en bristande kvalitet eller en lägre ”kundnytta”. Enkelt uttryckt tror jag vi måste arbeta från botten och inte från toppen, det vill säga att identifiera lovande kvinnliga jurister, att ”coacha” dessa till att vilja och våga ta sig an chefskap samt att erbjuda dem praktisk möjlighet att så att säga ”learn the job”. Detta understryker inte bara vikten av tillgång till kvinnliga nätverk utan visar också på att arbetet måste bedrivas på flera plan – i samhället, i skolorna och ute på arbetsplatserna – och att ansvaret för en ökad jämställdhet inte enkom vilar på kvinnorna själva.

Adastra: Nätverk och mentorskap är en viktig del i arbetet med att öka antalet kvinnor som vågar satsa på karriär och chefskap. Dock tror vi inte att Adastras eller Hildas arbete är tillräckligt. För att en långvarig positiv förändring ska ske för kvinnor på arbetsmarknaden krävs att alla aktörer som påverkar kvinnors situation arbetar mot samma mål och samarbetar med varandra. Arbetsgivare har till exempel en viktig roll i att erbjuda möjligheter för de anställda att kombinera en utvecklande karriär med ett tillfredsställande privatliv. Enskilda verksamma jurister har en viktig roll i att vägleda studenter och mindre erfarna jurister hur de på bästa sätt kan förbereda sig för sin karriär och hjälpa till på vägen. Eftersom Adastra arbetar med att förbättra förutsättningarna för studenter att få en god start på sina yrkesliv är det avgörande att vi har ett gott samarbete med engagerade arbetsgivare och verksamma jurister. Utan det engagemanget kan vi inte erbjuda våra adepter en ökad trygghet i sig själva och en klarare bild av yrkeslivet när de lämnar studietiden. Vi anser att alla aktörer på arbetsmarknaden har ett ansvar att eftersträva jämställdhet och måste också samarbeta för att kunna uppnå det målet.

Retorikkonsulten Ida Bjursten

karriärsväl, vilket måste respekteras. För att de som vill ta sig an ett chefskap eller låter sig inspireras av tanken på att bli chef eller ledare ska våga ta steget måste de ju dock också erbjudas möjligheten att bli chef. Där finns det fortfarande mycket arbete att göra. Ett sådant arbete tror jag måste ske systematiskt för att på sikt åstadkomma en attitydförändring och ett ökat antal kvinnliga chefer och delägare. På en praktisk nivå handlar det till exempel om att arbeta bort myter om olika ”hinder” för kvinnligt ledarskap. Idag tror jag minst lika många män som kvinnor ställer krav på exempelvis flexibilitet i arbetslivet/privatlivet. Att sätta fokus på kompetensen hos anställda handlar bland annat om att analysera vilken typ av kompetens chefen bör ha och lära sig att identifiera

som måste till. Det finns en tendens att leta ”där lampan lyser” och eftersom fler ledande positioner innehas av män är det förklarligt att dessa chefer vid nyrekryteringar av chefer i första hand ser sig om bland sina egna nätverk, vilka i sin tur mestadels består av män. Sättet vi rekryterar morgondagens ledare och chefer måste reformeras och kravprofilerna för chefspositioner bör bli mer konkreta och ändamålsenliga. Det ställs enormt höga krav på dagens chefer och ledare, de ska inte bara vara oerhört skickliga och kompetenta utan de ska också ha en väl utvecklad kommunikativ förmåga, förmåga att engagera och samarbeta samt kunna leda sin personal på ett empatiskt, men ändå beslutsamt, sätt med målet att åstadkomma goda resultat.

ELIN
LILIENBLADH

DAGS ATT OMVÄRDERA KRIMINALISERINGEN AV MISSBRUK

I Sverige råder nolltolerans mot narkotika. Men den aggressiva politiken fungerar dåligt och dödstaten bland missbrukare ökar mer i Sverige än i resten av Europa. En minskad användning av droger måste vara samhällsmålet, inte att lagföra människor som har fastnat i ett missbruk.

Narkotikastrafflagens (1968:64) 1§ stadgar bland annat att den som olovligen innehar och brukar narkotika döms för narkotikabrott till fängelse i högst tre år. Trots förbudslagstiftningen med höga straffvärden ligger Sverige i topp i Europa över statistiken för dödstaten bland missbrukare. FN:s chef för narkotikafrågor, Yury Fedotov, uppmanade vid ett FN-möte om narkotika i början av 2011 att narkotikamissbruket ska betraktas som en sjukdom. Den svenska lagstiftningen är dåligt anpassad därefter. Personer med grava hälsoproblem döms ut som brottslingar vilket förstärker utanförskapet. Kriminaliseringen av narkotika får negativa konsekvenser i form av följdbröttslighet, prostitution och utrymme för en marknad där den organiserade brottsligheten kan göra ekonomiska vinster.

Internationell forskning (se bl.a. Global Commission on Drugs Policy från juni 2011) pekar tydligt på att en repressiv inställning mot narkotikamissbruk i form av förbudslagstiftning inte får önskat resultat. Förebyggande och vårdinriktade satsningar borde i stället stå i centrum. Med hänsyn tagen till aktuell internationell forskning haltar grunden på

vilken den svenska lagstiftningen beivrar narkotikarelaterade lagöverträdelser. Det är inte påföljderna i sig som hjälper en människa att bli kvitt sitt missbruk.

Seriösa förespråkare av narkotikalegalisering anklagas ofta för att vara drogromantiker. En allvarligt menad diskussion kring vilka sociala, ekonomiska och värdeeffektiva konsekvenser en avkriminalisering av narkotikamissbruk genererar bör också kunna ta plats i den svenska debatten.

Narkotikaanvändningen är ett samhällsproblem som kan bero på olika saker. Det innebär att man inte enbart kan lagstifta bort problemen, man måste använda sig av andra ansvarsområden och perspektiv i samhället. En avkriminalisering av narkotikabruket skulle lösgöra resurser från polisen, domstolar och kriminalvården som kan satsas på att förbättra missbruksvården.

Det finns internationella erfarenheter, exempelvis i Portugal, där en avkriminalisering av narkotikabruket har gett bra utslag. Diskussionerna har i Sverige haft en tendens att fastna kring sprutbyte när andra länder i Europa har testat mer långtgående metoder - ofta med lyckat resultat. I Danmark (med föregångare i Tyskland, Storbritannien m.fl.) har det gjorts tester med heroinförskrivningar till narkomaner som fastnat i ett djupt beroende. Det går ut på att narkomaner kan vända sig till motsvarande socialtjänst för att fullt lagligt få ut doser av heroin. Metoden har visat sig få positiva effekter på missbrukarnas hälsa

och även om det inte alltid inneburit att missbruket i sig upphört, så minskar drogrelaterad problematik generellt.

Efter HD:s avgörande NJA 2011 s. 357 har påföljdspraxis för bruk och innehav av narkotika mjukats upp. Tidigare gjorde domstolarna straffvärdebedömningar utifrån tabeller över mängden narkotika och preparatens farlighet. Tabeller som enligt HD ansågs vara osäkra på grund av deras schablonartade och onyanserade inslag. Enligt den nya praxisen ska domstolarna i sin bedömning i större utsträckning ta hänsyn till omständigheterna i det specifika fallet, exempelvis ålder, tidigare brottslighet och andra straffrättsligt relevanta faktorer. Avgörandet från 2011 innebär att straffvärdet för eget bruk sjunker i relation till exempelvis försäljning av narkotika.

Drogerna i samhället drabbar inte bara de människor som faller in i missbruk. Det kostar samhället mycket pengar, skapar mänskligt lidande för brottsoffer och anhöriga. Det finns ett starkt samhälleligt intresse av att få bukt med narkotikamissbruk och problematiken i dess kölvatten. Är det så att moralistiska uppfattningar kring droger styr oss in i en övertro på att en hård jargong ska råda bot på samhällets alla narkotikarelaterade problem? Kriminaliseringen är inte den enda lösningen. Den senaste tidens praxis kanske innebär att en mer pragmatisk och human inställning kan färga debatten.

SIMON PITTUCO

JURISTER OCH DOLDISSKAPET

Vittnet i rättsalen förnekar i strid med sitt skriftliga utlåtande att den åtalade är ledare för ett av stadens stora brottsyndikat. Åklagaren framhårdar och lyfter fram det undertecknade vittnesmålet. Plötsligt reser sig vittnet och riktar pistolen mot åklagaren. Han trycker av, men vapnet avlossas inte. Åklagaren utövar sin nödvärnsrätt, slår omkull och avvärjar vittnet. Sedan tar han pistolen, tömmer magasinet och vandrar fram till den åtalade: "en kinesisk pistol, om du vill döda en statlig tjänsteman föreslår jag att du köper amerikanska vapen". Och Harvey Dent, jurist och åklagare, är för en tid hela Gothams hjälte.

Scenen är hämtad från Christopher Nolans Batmanfilm från 2008, *The Dark Knight*. I den berättelsen misslyckas slutligen det juridiska systemet, vilket mest synbart kommer till uttryck i att Harvey Dent uppslukas av de onda krafterna och får stoppas av icke-juristen Batman. I slutändan tar Batman på sig skulden för mycket av det onda som har drabbat Gotham för att rentvå Dent och återge medborgarna tilltro till det juridiska systemet.

Precis som i staden Gotham kan kanske juristens roll som samhällets vederhäftige försvarare i dagens Sverige också ifrågasättas. Medan en del jurister som statsåklagaren Nils-Eric Schultz inom yrkeskåren har blivit legendariska för outröttligt arbete mot såväl låga som höga lagöverträdare, har andra personer – vilka kanske helst bör förbli namnlösa – satt juristkollektivet i sämre dager. En biträdande jurist på Vinge som begick insiderbrott. Advokater som misstänks för att undanhålla samhället stora summor i skattepengar. Justitierådet som bröt mot sexköplagen.

Doldisskapet...

Till skillnad från i *The Dark Knight* har juristen, i det verkliga rampljuset, sällan rollen som varken hjälte eller skurk. Tidskriften *Legally yours* gjorde en sammanställning över vilka jurister som syntts mest i media under år 2011. Rankningen toppades av en person som bara nyss tagit sin juristexamen och

istället är känd som politiker, nämligen Centerens partiledare Annie Lööf.

De som auktoritativa personer på Stockholms universitet, såsom Ronney Hagelberg, lyfter fram som juridikens *primus inter pares*, nämligen justitieråden i Högsta Domstolen, är knappast kända i media. Göran Lambertz har genom olika utspel, främst under tiden som Justitiekansler men också med anledning av Quick-fallet, ådragit sig en viss uppmärksamhet i media. Men så utmärkta yrkesutövare som justitieråden Martin Borgeke och Agneta Bäcklund erhåller däremot mindre än en procent av det antal sökresultat som Annie Lööfs namn betingar på Google.

Det är således tydligt att de mest framstående juristerna är långt mindre kända än sina motsvarigheter inom områden som politik, idrott eller kultur. Faktum är att exempelvis justitieråden eller domarna i Högsta Förvaltningsdomstolen är okända i media jämfört med andra jurister som advokaterna Silbersky och Althin. Harvey Dents kollegor i åklagarämbetet är enligt den i *Legally yours* publicerade mediebarometern heller inte särskilt omskrivna, och har nämnts betydligt mindre i media än några av de advokater som de kan drabba samman med i rättsalen.

Varför omgärdas då så många av landets främsta jurister och statliga ämbetsmän av detta doldisskap? Jag kan se tre troliga skäl.

En första förklaring kan naturligtvis vara att juristerna avsiktligt har betonat funktionen snarare än personen: en domare ska vara just domare och inte ge uttryck för personliga värderingar när han avgör den åtalades öde lika lite som en åklagare ska låta sig styras av personliga bevekelsegrunder när han fattar beslut om att väcka åtal. Även om de svenska domarna inte bär identiska peruker för att dölja ett personligt drag som hårfärg och frisyra kan naturligtvis en sådan avsiktlig önskan att anonymisera vara en del av förklaringen. I exempelvis USA har däremot Högsta Domstolen (*Supreme Court*) en helt annan möjlighet att tolka konstitutionen och därmed driva politiska frågor och där får helt naturligt domarnas politiska övertygelse och syn på författningen en betydligt större vikt.

En andra möjlig förklaring är juristkårens fokus på detaljer vilka ligger utanför den allmänna samhällsdebatten. Justitierådet Stefan Lindskog fängade i en intervju med Timbros VD Maria Rankka upp denna aspekt genom att karaktärisera Högsta domstolens funktion som "mikrolagstiftare" i förhållande till Riksdagen och fylla luckor i lagtexten där politikerna velat lämna detaljer åt rättskipningen. Varje juriststudent som har läst rättsfall som NJA 2009 s. 656 (om huruvida en upplåtelse av en takterrass till förmån för tomträtthavare med bostäder uppfyllde samtliga rekvisit för ett giltigt servitut) kan vittna om att sådana detaljfrågor skulle kunna få svårt att engagera personer utanför yrkeskåren.

För det tredje har juristernas språkbruk på ett annat sätt än politikernas avvikit från det allmänt vedertagna. Juridik bygger som disciplin helt på att uttrycka koncept och företeelser med ord, och det finns ofta ett behov av att vara mycket exakt. Jurister behöver exempelvis ett sammanfattande begrepp för köp, byte och gåva, och därför används termen överlåtelse med just denna innebörd. På samma sätt behövs ett ord för den från vilken en frivillig överlåtelse har skett, och därför säger jurister fångesman. I någon mån är språket också en del av den särskilda yrkeskulturen, och det bidrar såväl till att avskärma branschen från omvärlden som till att avpersonalisera den enskilde juristen.

... Och varför vissa lyckas bryta det
En god utgångspunkt för att analysera denna frågeställning är att söka efter

gemensamma drag hos de jurister som faktiskt har blivit relativt flitigt omnämnda i media. Vad avser advokater, finner vi i den nämnda mediebarometern Guy Lofalk på första plats och Lars-Henrik Andersson på femte. Deras period i ropet har härletts från uppdraget som rekonstruktörer för Saab. Kampen för att rädda jobb och för ett av Sveriges mest kända varumärken engagerade allmänheten och de medverkande fick utrymme i nyhetsrapporteringen. Thomas Bodström och Jens Lapidus på platserna tre respektive nio kan nog främst tacka insatser utanför den direkta juridiken för sitt kändisskap. Kvar i topp-tio-listan finns några genuina kändisadvokater som mer utslutande har byggt sitt kändisskap på juridiken. Här hittar vi namn som Björn Hurtig, Leif Silbersky, Thomas Olsson och Peter Althin.

Den gemensamma nämnaren bakom den uppmärksamhet som dessa jurister har väckt torde vara att de har biträtt kända och ibland ökända klienter, exempelvis Mijalio Mijalovic och "knutbypastorn" Helge Fossmo (Althin), Thomas Quick (Thomas Olsson), Julian Assange (Björn Hurtig) och Anders Eklund (Leif Silbersky). Bland de åklagare som blivit mest omskrivna märks Nils-Eric Schultz och Agneta Qvarnström. Den senare drev det medialt uppmärksammade fall där 2003 års lag om straff för terroristbrott för första gången prövades.

Det är sammanfattningsvis tydligt att media följer sin egen logik, och de jurister som åtnjuter bäst renommé bland sina yrkeskamrater eller skriver de mest citerade artiklarna i *Juridisk Tidskrift* kan långtifrån alltid omsätta detta i minuter i det mediala rampluset. Den starka betoningen på funktionell professionalism och på detaljer avskärmar kanske delvis juristerna från övriga samhället.

Eftersom juridiken spänner över så många samhällsområden är det dock ofrånkomligt att de två världarna ibland möts och att jurister får inta en plats i rampluset. Men än så länge väntar Sverige dock på en jurist som i sin yrkesroll kan stå i centrum för händelserna på samma sätt som Harvey Dent.

RAGNAR
FAHLIN STRÖMBERG

”Vi har det helt fantastiskt!”

- Lisa och Ellen på utbyte i London

Juridiken, närmare bestämt Legal Aspects of International Finance Law, i kombination med storstadsliv, bacon och ägg och nya kompisar från både Norden och världen. Det är så vi, Lisa Lönnqvist och Ellen Agrenius, valt att tillbringa hösten 2012. I skrivande stund befinner vi oss på studentutbyte vid Queen Mary University i Europas metropol - London.

Lördagen den 8 september landade vi förväntansfulla på Heathrow Airport, hämtade ut vårt något överviktiga bagage och tog oss med bestämda steg mot tunnelbanan och London city. Där och då började vår tid som utbytesstudenter, men förberedelserna för den tiden hade pågått längre än så. För att vara korrekt tar egentligen det här med utbytesstudier sin början med ett beslut. Det beslutet fattades i ett vintergrått Sverige över juridisk litteratur på den vanliga platsen i biblioteket med en vanlig kopp kaffe inköpt i vanlig ordning på Prego. Nämnade vi i den meningens ordet vanlig lite för många gånger? Ja! Vi båda kände helt enkelt att det var dags att poppa till vardagen lite. Kanske går du i precis samma tankar när du läser den här artikeln, kanske funderar du på sådant som ”Vad ska jag göra för val?”, ”Är det jobbigt och tidskrävande att söka?”, ”Hur är det att läsa juridik på ett annat språk?” och ”Hur är det egentligen när man kommit iväg?”. Så, låt oss titta närmare på allt detta.

Valet

Till att börja med säger vi förstås i kör: ”SÖK!” och sedan säger vi förstås i mun på varandra: ”Det är viktigt att

göra sina egna val då man växer mer som person då, sök inte som dina kompisar söker!”, vilket i och för sig blir något ironiskt då vi båda känner varandra sedan innan men sökte utan att veta om att vi hade sökt samma utbyte. Vidare ska också sägas att det finns en mängd möjligheter. Såväl Stockholms universitet (centrala avtal) som Juridicum (institutionens avtal) erbjuder utbyten så det finns goda möjligheter att hitta något som passar just dig. Många brukar fråga sig vad skillnaden är, i resemålsväg har universitetet fler möjligheter och en tidigare ansökningsperiod, medan Juridicum har en senare ansökningsperiod och något färre resmål. Å andra sidan är fördelen med att åka med Juridicum att det ofta är lättare att tillgodoräkna sig det man läser som specialkurser då de universitet som Juridicum erbjuder garanterat har juridiska kurser som går att tillgodoräkna sig. Vårt bästa och ganska självklara råd är att först bestämma sig för vart man skulle vilja åka och vad man skulle vilja läsa. Något man verkligen vill är alltid en bra drivkraft och med det följer automatiskt en välmotiverad ansökan och chansen att komma just dit man vill.

Ansökningsprocessen

Vi juriststudenter har ju alltid mycket att plugga in samtidigt som vi ofta har mycket annat vid sidan av studierna, så visst kan det kännas tidskrävande att söka, och många kan nog uppfatta det som lite krångligt. Lättast är att läsa om hur processen går till på egen hand på universitetets respektive Juridicums hemsidor, se inforuta. Ett annat bra tips är att gå på informationsmötena som brukar anordnas såväl av universitetet som av Juridicum, samt att ta kontakt med studievägledningen vid universitetet alternativt Juridicums utbyteskoordinator. Sedan tar det förstås lite tid att få ihop ett personligt brev på engelska som på ett övertygande sätt motiverar varför man ska få utbytet. Vårt tips är att man verkligen tar sig den tiden oavsett hur mycket man har att göra och ser till att få iväg sin ansökan, vi som har kommit iväg kan verkligen säga att det är värt det! Många frågar sig nog också vad de som tittar på ansökningarna prioriterar, svaret på den frågan är: antalet högskolepoäng, betyg, och personligt brev.

Juridik och ett främmande språk

Det är en utmaning att lära sig fackspråk på engelska som är ett ganska avancerat språk, men man kommer ganska fort in i språket. Det tar förstås lite längre tid att läsa och det blir lite svårare, men vi kommer att lära oss att läsa, skriva och prata engelska mycket bra. I slutet av vårt utbyte kommer vi totalt att ha skrivit fyra uppsatser inom fyra olika ämnen, så vi kommer definitivt att ha förbättrat vår skrivförmåga. Det vi läser är ett ganska svårt ämne i sig, men ger oss hela tiden mer och mer förståelse för det finansiella systemet sett ur ett globalt perspektiv. Vi tittar framförallt närmare på världsekonomin, hur den regleras/ska regleras och finansiella kriser.

Vistelsen

”Vi har det helt fantastiskt!”, för att citera oss själva. Vi har fantastiskt bra undervisning och en jättehärlig klass i

Här kan du läsa mer om ansökningsprocessen:

För universitetet: www.su.se/studentservice/studera-utomlands
För Juridicum: www.juridicum.su.se/utbildning/studera-utomlands

en händelserik stad. Just vårt utbyte är lite speciellt då Juridicum skickar åtta studenter och vi går ett specialdesignat program för skandinaviska studenter för att på ett smidigt sätt kunna sätta det skandinaviska eller egentligen Roman-Germanska systemet i relation till det engelska "Common law-systemet". Det är toppen att få vara i London, eftersom det är lite av Europas finansmetropol, och därmed finns det goda möjligheter att kombinera teorin med praktiken. Våra första veckor var fyllda med intressanta studiebesök såsom European Bank of Reconstruction and Development, Alen and Overy, House of Parliaments, Legal tour of London m m. Undervisningen är uppbyggd på så sätt att vi väljer tre kurser som avslutas med varsin uppsats. Utöver detta har vi en kurs på svenska som löper parallellt och som avslutas med uppsats och opponering.

Pluggar vi bara? Nejdå, vi hinner såklart med att ha roligt också. London är stort och man har aldrig tråkigt här. Vi har hunnit med både shopping, restaurangbesök och turistande. Vi har haft turen att få en jättetrevlig klass där initiativen till aktiviteter flödar. Det är förmodligen inte varje kväll dansgolvet på en av Londons hippaste klubbar blir till ett helt danståg av skandinaver. Och ja, vi har fått rörmoka och skruva ihop möbler också. Och vi blir lite tjockare av allt bacon och ägg... Men, men, man får ta den brittiska kulturen och standarden med en nypa salt, även sådant har sin charm när man är på utbytetermin. Vi har också gått vilse och behövt fråga minst tre briter vid ett och samma tillfälle om vägen för att hitta hem, vilket är ett utmärkt exempel på att man växer som person genom att man får lösa problem på egen hand.

Att åka iväg på utbyte är förmodligen ett av de bästa beslut vi tagit någonsin. Juridiken är alltid intressant, men det är inte att förneka att man lätt hamnar i lite av en "termin 7/8-koma" när allt bara känns just "vanligt". När man då kommer iväg får man ny inspiration och energi till studierna genom att läsa något man tycker är extra intressant och genom att göra roliga saker i en ny stad tillsammans med härliga personer. Vi rekommenderar alla att söka utbytesstudier!

LISA LÖNNQVIST
ELLEN AGRENIUS

DIN GUIDE TILL UTBYTESTERMINEN

Södra husets korridorer må vara trygga, Studentpalatsets stolar bekväma, men de finns trots allt kvar. Det finns betydligt svårare processer under de här nio terminerna än den som kan ta dig utomlands. Kurs för kurs, termin för termin. Här kommer en guide steg för steg hur du fixar en utbytetermin.

Berlin

Hur gör man egentligen om man vill plugga en termin utomlands?

Juristprogrammet erbjuder fler paragrafer än de som återfinns i Sveriges Rikes Lag. Det handlar om ett äventyr som kanske väntar runt hörnet. Den där utbyteterminen du gått och sneglat på sedan några terminer börjar aktualiseras när du passerat processrätten – och den är faktiskt bara ett stenkast bort.

Steg 1: Vem kan åka?

Det krävs att du tenderat C1-C4 samt straffrätten med godkända resultat vid sista ansökningsdatum. Processrätten ska dock vara avklarad innan resan. Du kan dock söka även om du inte uppfyller dessa krav, men antas då i sista hand. Den som redan tillbringat en termin som utbytesstudent prioriteras först efter de som inte har.

Steg 2: Välj universitet

Juristprogrammet har omfattande utbyte med Erasmus och Nordplus som ger dig goda möjligheter att studera på universitet i Europa och Norden. Dessutom finns bilaterala avtal med utvalda skolor utanför Europas gränser, exempelvis Bond University i Australien och University of Haifa i Israel. Passar inte några av dessa alternativ kan du söka via Stockholms universitets centrala ansökningar. Uppmärksamma att utlysningens datum skiljer sig något åt.

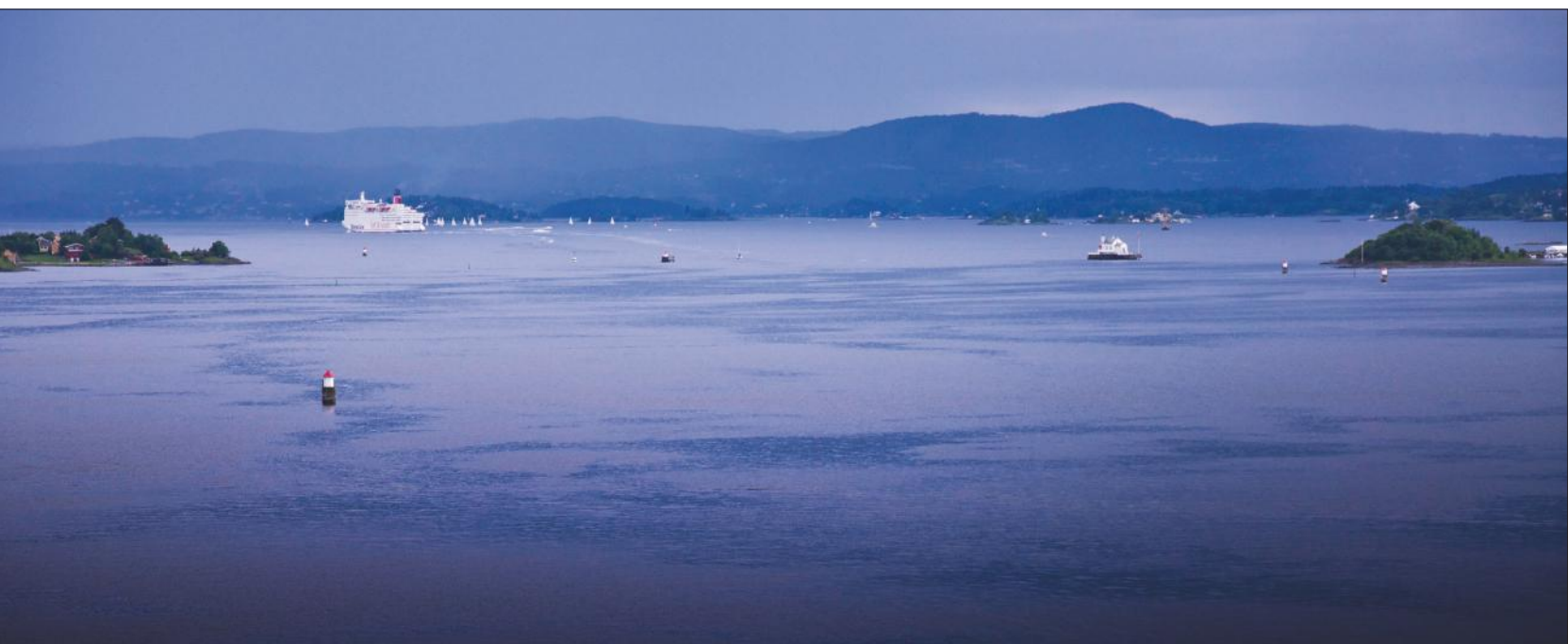
I din ansökan kan du ange upp till fem universitet, rangordna i kronologisk ordning efter önskan. Den som inte är kräsen kommer oftast iväg. Observera att vissa universitet i exempelvis Tyskland, Spanien och Frankrike kräver att man läser på det inhemska språket. Och studenten reser på eget bevåg. Inga språktester krävs, inte heller för engelskspråkiga utbildningar. Studenten förutsätts kunna respektive språk.

Steg 3: När ska jag söka?

Institutionen har två utlysningar per år. Under hösten för de bilaterala avtalen det vill säga de skolor under ekvatorn som har ett annat kalenderår i förhållande till oss. Den andra utlysningen sker i januari. Och den avser Erasmus och Nordplus. Väljer du att söka via de centrala så sker utlysningen i december. Utlysningsperioden uppmärksammas även på www.juridicum.su.se. Med din ansökan skall ett personligt brev på engelska bifogas.

Tänk på att ansöka minst ett halvår i förväg för att försäkra dig om att komma in på rätt termin och observera de olika utlysningarna.

Glöm inte bort att du även kan läsa i våra grannländer, exempelvis vid universitetet i Oslo.

Steg 4: Hur sker urvalet?

Tidigare behandlades enbart antal juridiska högskolepoäng men numera vägs även betyg in i bedömningen. Antal platser skiljer sig åt beroende på universitet.

Steg 5: Hur lång tid tar det?

Från och med att du ansökt dröjer det två till tre veckor innan du får besked om huruvida du blivit "nominerad". Nomineringen innebär att du får en av institutionens platser. Därefter tas kontakt med respektive universitet för ytterligare ansökan. Du är dock berättigad din plats redan vid nomineringen, men

för att erhålla den krävs att du fullgör ansökningsprocessen.

Steg 6: Vad kan jag läsa?

Urvalet av kurser är stort, ett tips är att välja universitet utifrån ämnen som intresserar en. Är du intresserad av sjörätt finns exempelvis specialister på norska universitet medan miljörettens främsta säte finns på Island.

Har du ansökt via institutionen är det garanterat att du kan läsa 30 högskolepoäng juridik. Åker du däremot via centrala är det inte alltid säkert att du kan läsa

30 högskolepoäng juridik. Dock brukar kurser i ekonomi, kriminologi och statsvetenskap erbjudas. I regel kan dessa tillgodoräknas men du bör undersöka detta innan avfärd. För att få igenom ett tillgodoräknande efter hemkomsten krävs att studenten lämnar in en ansökan och de lästa kurserna räknas som specialkurser.

MAGNUS
OLSSON

NYA RIKTLINJER FÖR 2013/2014:

- Förlusten av förturspoängen för specialkurserna är borttagen i båda riktningarna.
- Väljer mellan helår/terminplats.
- Meritvärdering av betyg/poäng liksom internationell kårverksamhet utgör urvalet.
- Intervjuer sker bara i undantagsfall.
- Processrätten blir ett obligatorium för ansökan.
- Att tacka ja till en erbjuden utbytesplats är detsamma som att förbruka denna. Studenter som utan giltigt skäl inte fullföljer utbytet kommer i kommande ansökningar prioriteras läast.

ERASMUS:

Ett EU-program, bygger på samarbete mellan enskilda institutioner och är ett utbytesprogram mellan EU- och EFTA-länderna. Med Erasmus kan du läsa i länder som Tyskland, England, Spanien och Italien.

NORDPLUS:

En nordisk motsvarighet till Erasmus. Genom detta nätverk kan du bland annat läsa på Århus Universitet, Helsingfors Universitet och Universitet i Oslo.

ÖVRIGA UTBYTEN:

Vid sidan av Erasmus och Nordplus har Juridiska institutionen utbyten i och utanför Europa som sker enligt bilaterala avtal. Här hittar vi exempelvis Queen Mary i London och National University of Singapore.

JURIDISKA LINJERÅDET UPPMANAR: VÅGA PÅVERKA!

Det här läsåret har jag fått äran att vara ordförande för Juridiska Linjerådet. Mitt namn är Lisa Boman och jag läser termin fem. För stunden har jag precis börjat läsa kursen i företagsekonomi, en kurs som inte kommer finnas kvar enligt den nya studieordningen - det så kallade "nya juristprogrammet" vilket Linjerådet varit med och arbetat fram. En termin har snart passerat och vi i rådet har fått in flera idéer från er studenter om vad vi bör arbeta för. Tack alla som besökte oss på Juristdagarna och kom med fantastiska förslag! Med mig i rådet har jag både rådsmedlemmar med erfarenhet sen tidigare år och nya engagerade medlemmar. Majoriteten av oss läser termin fem och sju. Tillsammans utgör rådet en sammansättning med olika bakgrunder och erfarenheter, men med ett gemensamt mål: vi vill göra din röst som juriststudent hörd!

Linjerådet är ett råd under Stockholms universitets studentkår som arbetar med studiebevakning. Vi ska tillvarata studenternas åsikter på fakultets- och institutionsnivå. Det gör vi dels genom att representera studenterna på fakultetsnämnds-, institutions- och diverse utskottsmöten. Dels genom att vara delaktig i beslut som rör ändring av kursplaner och kurslitteratur m.m. Vi är även med vid tillsättningen av nya lärare.

Våra mål för i år har varit att bli synligare för er studenter och göra er medvetna om att er röst räknas. Vi vill även arbeta för jämlikhet på universitetet och fungera som ett stöd för studenter som känner sig orättvist behandlade. Vi engagerar oss även i frågor om studiemiljön och fler matplatser. Studenter ska inte behöva köa i en halvtimme för att få värma en matlåda. Vidare fortsätter vi arbetet kring det rådande anteckningsförbudet och alternativen där kring.

Den här terminen började vi med att upprätta en ny verksamhetsplan samt att göra ändringar i vår stadga för att effektivisera arbetet med att ta tillvara på era röster. Något vi tror kommer gynna framtida Linjeråd.

En stor fråga den här terminen har varit Högskoleverkets utvärdering av

juristprogrammet. Självklart är det inte roligt att vår utbildning får kritik, men i det stora hela har det snarare bekräftats att vi studenter går på en väldigt bra utbildning. Flera förbättringar hade redan skett innan utvärderingen publicerades, och vi i Linjerådet arbetar för att fler förbättringar ska ske. I början av terminen tillsattes en arbetsgrupp med syfte att komma fram med konkreta

Nu är vi intresserade av att veta vad du som student vill att vi i rådet ska arbeta med nästa termin. Vad vill du ändra på?

Nytt för i år är att kursutvärderingarna kommer finnas tillgängliga via Fastreg och framöver kommer det gälla för samtliga kurser. Ett annat sätt att påverka är att e-posta förslag till oss på linjeradet@juridicum.su.se eller besöka oss på vår

Från vänster: Nicole Adelsson, Fredrik Hansson, Lisa Boman, Erik Wrisemo och Anna da Silva Börjesson

förslag på åtgärder. Där har studenterna representerats genom en företrädare från Linjerådet.

En annan viktig punkt för rådet har varit och är den nya studieordningen, "det nya juristprogrammet". Vi i rådet arbetar för en smidig övergång mellan den nya och den gamla studieordningen. Dessutom vill vi att förbättringar som gjorts för den nya studieordningen i största möjliga mån ska inkorporeras i nuvarande studieordning. Ett sätt att göra det är genom delaktighet i utformningen av de nya undervisningsplanerna vilka är tänkta att underlätta tillgängligheten om information kring specifika kurser.

mottagningstid tisdagar kl. 12.00-12.45 i C477. Se även vår hemsida www.sus.se/juridiska-linjeradet och gilla oss på Facebook. Ni är även välkomna att delta på våra möten som hålls ungefär en gång i månaden.

Våga påverka!

LISA BOMAN

ORDFÖRANDE
JURIDISKA LINJERÅDET
VID STOCKHOLMS
UNIVERSITET

JURISTDAGARNA 2012

Juristdagarna (JD) är föreningens i särklass största arrangemang och i år har nära 100 studenter arbetat ideellt för att ro projektet i hamn. JD kulminerade i den stora mässan den 18 oktober men bestod av så mycket mer än bara denna.

I år har vi haft extra anledning att fira – Juristdagarna har sitt 30 års-jubileum. Mässan arrangerades för första gången år 1982, då med drygt en handfull utställare i en liten lokal ute på campus. Under årens gång har JD utvecklats och expanderat något enormt, vilket har resulterat i att vi numera håller i Nordens största arbetsmarknadsmässa för juriststudenter. I år ställde exakt 100 utställare ut i Frescatihallen vilket är det högsta deltagarantalet i JD:s historia.

Juristdagarna 2012 inleddes med ett katalogsläpp på advokatbyrån Hamilton.

Under kvällen såg JD-katalogen ljuset för första gången och årets utställare och föreläsare avslöjades. Kort därefter inleddes JD-Career Week i samarbete med advokatbyrån Wistrand. Under dessa dagar gavs studenterna möjlighet att delta i CV-granskning, fiktiva intervjuer och rekryteringstester genom att träffa representanter från Academic Work, Jurek, Jusek, Unionen och Cubiks. I nästan två veckors tid efter detta pågick en extensiv marknadsföringskampanj ute på campus där JD:s 30 års-kalas arrangerades – tårta, ballonger och godis delades ut och studenterna gavs

möjlighet att delta i olika tävlingar för att vinna biljetter till de avslutande festligheterna. Dagen innan mässan arrangerades Da'n före Da'n, en föreläsningssdag med ett femtontal olika föreläsare som talade om allt från arbetet på UD till vardagen som affärsjurist. Dagen avslutades med ett populärt kvällsevent där Isabella "Blondinbella" Löwengrip talade om entreprenörsskap och framåtanda.

Den 18 oktober arrangerades själva mässan med dess rekordmängd 100 utställare. Besökarna gavs möjlighet att samtala med representanter från skilda delar av näringslivet och utställarna utgjordes bland annat av affärsjuridiska- samt humanjuridiska byråer, försäkrings- och revisionsbyråer, finans- och bemanningsföretag, organisationer, myndigheter och fackförbund. Under dagen pågick även kontaktsamtal där utvalda studenter gavs möjlighet till personligare samtal med ett sjuttontal av mässans utställare. Mässan avslutades sedan med en fantastisk bankett på Le Bon Palais och kvällen fylldes med god mat, många tal och härlig underhållning. Studenter och utställare fortsatte sedan med festligheterna under JD-festen ända in på småtimmarna.

Slutligen skulle jag vilja ta tillfället i akt och tacka alla er studenter som har lagt tid, kraft och energi på årets arbetsmarknadsmässa. Ett projekt av denna kaliber kräver blod, svett och tårar men vi har även haft det otroligt kul ihop. Tack till projektledningsgruppen med Carl-Philip Scherling i spetsen, till alla sektionsansvariga, till mässvärdar, till receptions- och garderobspersonal, till insatsgruppen och till alla assistenter. Det är med största ödmjukhet inför era ansträngningar jag skriver detta. Utan er drivkraft, glädje och passion hade det aldrig gått. Juristdagarna 2012 är över, men redan nu har arbetet inför nästa års mässa påbörjats. Om du vill vara med och arbeta med Juristdagarna 2013, hör av dig till marknadssekreterare@jurstud.com redan idag!

Tack för mig!

**JOSEFIN
RUNDSTRÖM**
MARKNADS-
SEKRETERARE
2012

HÄNT PÅ HUSET

KLUBBMÄSTERIET

Hänt på huset handlar denna gång om ... det som inte har hänt på huset! Tre fantastiska föreningar har tillsammans samlats och dragit ihop en stor sittning på MF-huset! Juridiska föreningen tillsammans med Medicinska föreningen och Föreningen Ekonomerna bjöd upp till sittning med sång, spex och god mat. Kvällen var lyckad och med över 200 sittande gäster är vi arrangörsföreningar otroligt nöjda över kvällen och hoppas att 3P (Pengar, Paragrafer och Piller)-sittningen blir en tradition!

Harri Korhonen
Klubbmästare 2012

FADDERIET

Fadderiet ser tillbaka på en rolig och givande termin. Vi är glada över att det nya organisationssystemet i fadderiet har fungerat över förväntan. Främst är vi dock stolta över att vår primära uppgift - att välkomna nya studenter - gått som planerat och att vi lyckats få de allra flesta nya studenter att förstå vad Juridiska föreningens uppgifter är och vad vi gör.

Vi tackar Rolf Höök, som till terminsskiftet slutar som kursföreståndare för JIK:en, för ett fantastiskt arbete under många år. Fadderiet vill också tacka advokatbyrån White & Case som varit en pålitlig samarbetspartner under även detta år.

Jag säger avslutningsvis tack för mig, för alla minnen och ett särskilt tack för ett lärorikt och utvecklande år. Jag önskar min efterträdare lycka till! Om du vill bli fadder till vårterminen ansöker du genom att maila ofverfadder@jurstud.com.

Dino Susic
Överfadder 2012

IDROTTSKOMMITTÉN

Tiden går snabbt när man har roligt - vi har haft det fantastiskt roligt och året är snart slut. Verksamheten är i full gång och vi har dragit igång med seriespel i badminton. På grund av sjukdom tvingades vi tyvärr lämna walk over i volleybollmatchen mot Uppsala. Nu blickar vi i stället framåt och samlar nya krafter till Jurkandkuppen och Åre. Stort tack för detta år! Vill du vara med nästa år? Kontakta idrottssekreterare@jurstud.com.

Jonas Sjöberg
Idrottssekreterare 2012

INTERNATIONELLA KOMMITTÉN

Verksamhetsåret 2012 är snart till ända, och för internationella kommittén har det varit ett lyckat år. Det internationella fadderiet har vuxit sig oigenkännligt stort och kommer även i fortsättningen att engagera ett stort antal entusiastiska faddrar och fadderbarn. Jag kan varmt rekommendera dig att söka till det internationella fadderiet till våren.

Planeringen inför vårterminens Europaresa pågår för fullt. Destination är vald och information om detta kommer att släppas under kommande termin.

Stockholm Nordic Week anordnades under vecka 47 och var en lyckad affär. Temat var Snabba Cash, där fokus låg på ekonomisk och organiserad brottslighet. Vi fick besök från vart och ett av de nordiska länderna och njöt av ett givande utbyte.

Frågor eller funderingar? Maila intsek@jurstud.com.

Amanda Hugosson
Internationell sekreterare 2012

MARKNADSKOMMITTÉN

Höstterminen går mot sitt slut och snart har ännu ett år passerat. Det är med både glädje och sorg jag konstaterar att mitt år som marknadssekreterare i Juridiska föreningen närmar sig sitt slut. Glädje för att jag är så stolt över vad marknadskommittén har presterat, sorg för att tiden tenderar att gå för fort.

Under år 2012 har marknadskommittén expanderat lavinartat. Vi har tagit oss an, och hjälpt till vid, rekordmånga events - både ute hos byråerna men även hos oss på Juristernas hus. Intresset för kommittén har skjutit i höjden och många är ni härliga studenter som har hjälpt till, peppat och kommit med kreativa idéer. Jag har sagt det förut, men säger det igen: tillsammans gör vi kommittén och föreningen! Vidare har Nordens största arbetsmarknadsmässa för juriststudenter arrangerats: Juristdagarna 2012. I år hade vi rekordmånga utställare under mässdagen den 18 oktober och intresset för alla kringaktiviteter (katalogsläppet den 25 september, JD Career Week den 3-4 oktober och Da'n före da'n den 17 oktober) har varit enormt. Jag vill här passa på att framföra mina ödmjukaste tack till projektledningsgruppen för Juristdagarna 2012 med Carl-Philip Scherling i spetsen. Ni är, och har varit, helt fantastiska.

Det är nu dags för mig att runda av och lämna över ansvaret för det som har kommit att bli en stor del av mitt liv under år 2012: marknadskommittén. Det är min fulla övertygelse att min efterträdare kommer sköta uppdraget galant under år 2013 och jag hoppas att ni fortsätter att följa verksamhetens utveckling. Nu är det dags för mig att sätta sista punkten i detta kapitel - framtiden väntar nya utmaningar.

Josefin Rundström
Marknadssekreterare 2012

JURIDISKA FÖRENINGEN, STOCKHOLMS UNIVERSITET

Gilla *Juridiska Föreningen Stockholm* på Facebook och bli först med det senaste som händer på Juristernas hus.

UNDERHÅLLNINGSMÄSTERIET

Året börjar lida mot sitt slut och snart är det dags för nästa styrelse att ta över. Underhållningsmästeriet har haft ett fantastiskt år med massor av fester och vår repertoarpärm har utökats ytterligare, men det finns alltid plats att fylla på med fler idéer. Husbandet har fått ett rejält uppsving med flera engagerade musiker. Vill du kontakta dem när du dem via husbandet@jurstud.com. Nästa år hoppas vi att se fler juristuds som känner för att spexa, sjunga, dansa samt skriva låtar och manus! Tack alla UM:are för i år och jag ser fram emot att se fler på scen under 2013!

Lisa Boman
Underhållningsmästare 2012

AGNEVIK STINA

ALDENSTAM MICHAELA

ALLER CHRISTINE

ALMQVIST CHINOS ALEXANDRA

ANDERSSON BALLIN JEANETTE

ANDERSSON BJÖRN

ANDERSSON ROBERT

ANDRIC JELENA

BERGQVIST FREDRIK

BJÖRK CARL MIKAEL

BOSTRÖM GRETA

CARLSSON JOHANNA

DAHLGREN RICKARD

EDLUND KAROLINE

EKBLAD LINDBOM NICKLAS

ELIASSON ELIN

FALCK ANDERS

FALKHORN CAROLINE

FEIZ KATRIN

FORSGREN TOMAS

FROLENKO OLGA

GEMMEL LISA

GEORGE MARGIT

HALLNER KAJSA

HEIMAN EMILIA

HÅKANSSON MATTIAS

JAEL THÉO

JAKESCH VAHLBERG PATRIK

JAKOBSON CECILIA

JOHANSSON ELEONOR IDA LOUISE

JOHANSSON LISA

JOHNSSON PER-ÅKE

KARDEL NOSHIN

KRIOGA ALISA

KÄLLSTRÖM ALEXANDER

LARSSON ANNA

LEVIN LOVISA

LINDBERGH EMELIE

LINDMARK RICKARD

LINNROS JÄMTING KAROLINA

LIJUNG PETRA

MAGID LEZAN

MALMÉN STINA

MALMGREN ERICA

MARSH YLVA

MOLENDI MARC

NILSSON CAROLINE

OLSSON KRISTIN

OLSSON MAGNUS

PETERSSON MARIA PILAR

RISBERG NATALIE

ROMERO LUNDMARK ANGELA

RONDAHL GABRIELLA

RYDMAN KAROLINA

RÅDÉN KARIN

SENGÜL LINDA

SIEWERT DELLE ALEXANDRA

SJÖBERG MIKAEL P

SKOGLUND JOHANNA

STALBE DAVID

STENBERG JOHAN

STRÖMBERG CHRISTIAN

THIMMIG MAX

THULIN MARIA

WALLÉN KATJA

WIDINGHOFF JONATHAN

YUSEF LINDA

YUSUF GABRIEL

ZAMANDGLEH SARA

ÅKERSTRÖM SARA

ÅSBERG SARA

Linklaters

Advance your career.

Vill du göra karriär på den ledande globala advokatbyrån i Norden? Såväl globalt som på den nordiska marknaden är vi regelbundet involverade i de största och mest komplexa affärsjuridiska uppdragen. En förutsättning för detta är vårt sätt att arbeta integrerat i gränsöverskridande team.

Linklaters stockholmskontor rekryterar löpande biträdande jurister till vårt **Junior Associate Program** med start två gånger per år. Inom ramen för programmet får du prova på verksamheten i tre olika arbetsgrupper under det första året. Vi söker dig som är nyutexaminerad från juristutbildningen och som har ett genuint intresse för affärsjuridik tillsammans med ett utpräglat kommersiellt tänkande och klientfokus. Du har även mycket goda akademiska meriter.

Vi kan erbjuda dig mycket goda utvecklingsmöjligheter i en internationell och utmanande arbetsmiljö där du får arbeta tillsammans med skickliga och engagerade kollegor. Läs mer om tjänsterna på vår **hemsida** där du också kan söka direkt online.

Linklaters lämnar juridisk rådgivning till världens ledande företag, finansiella institutioner och statliga organisationer i deras mest komplexa transaktioner och ärenden. Med 27 kontor i de främsta affärs- och finanscentra, levererar Linklaters en unik service till klienter över hela världen. Linklaters är den enda ledande globala advokatbyrån med lokal närvaro i Norden.

www.linklaters.com/JoinUs

www.facebook.com/LinklatersSweden

Posttidning B

Avsändare:

Juridiska Föreningen vid Stockholms Universitet

Box 500 84

114 18 Stockholm

VINGE SÖKER *sommarnotarier*

Sommarnotarieprogrammet ger en ovärderlig inblick i hur det är att arbeta som biträdande jurist. Du får också chans att lära känna Vinge som byrå och personerna som arbetar här.

Varje sommar tar Vinge emot cirka 25 stycken sommarnotarier till våra kontor i Stockholm, Göteborg och Malmö/Helsingborg. Vill du bli en av dem?

Arbetet varvas med såväl utbildning som sociala aktiviteter och du kommer att ha en egen fadder som ger dig stöd och feedback. Anställningsperioden är mellan sex och tio veckor under juni, juli och augusti.

Välkommen med din ansökan via www.vinge.se/ansok. Vi går igenom ansökningarna löpande fram till sista ansökningsdag som är den 28 februari 2013.

Följ Vinge på facebook och håll dig uppdaterad om allt ifrån lediga tjänster och praktikplatser till eventinbjudningar och aktiviteter. www.facebook.com/vinge.se

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ HELSINGBORG BRYSSEL HONG KONG SHANGHAI

www.vinge.se

VINGE